

Dato 2. oktober 2023
Saksnr.: 2023007810-11
Saksbehandler Svein Tore Kvernes
Godkjent av

Saksgang

Oppvekstutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

14.11.2023
29.11.2023
14.12.2023

Skole- og barnehagestruktur Øvre Slettheia

Forslag til vedtak

1. Øvre Slettheia skole bygges om til barnehage og skolen legges ned.
2. Elevene fra Øvre Slettheia får sitt skoletilbud fra 1. trinn på Slettheia skole.
3. Det etableres midlertidige løsninger på Slettheia skole i en overgangsperiode inntil en permanent utvidelse er gjort.
4. Ombygging til barnehageformål starter ved skoleslutt i 2024.
5. Elever, foreldre og ansatte involveres tidlig for å sikre gode prosesser i forbindelse med endringene.

Sammendrag

Hovedtema i saken er å vurdere og gi anbefaling om hvorvidt Øvre Slettheia skole skal bygges om til barnehage og at elevene på Øvre Slettheia (1.-4. trinn) får sitt skoletilbud på Slettheia skole, fremfor å bygge ny barnehage.

Bakgrunnen for saken er belyst i sak til formannskapet 03.05.2023. Kommunedirektøren ønsket da å få en ny politisk vurdering av om det var riktig å gjenoppbygge barnehagen og videreføre dagens struktur med barnehage og skole som del av oppvekstsenter. Begrunnelsen for å få en ny vurdering var flere nye forhold av betydning siden forrige vurdering som ble gjort i 2019. De nye forholdene gjelder særlig bystyrets vedtak om å lage skolebehovsplan, den forverrede økonomiske situasjonen i oppvekst og fallende elevtall.

Selv om skolen har vært et viktig samlingspunkt og hatt en sentral rolle for barn og foreldre på Øvre Slettheia, finner likevel kommunedirektøren og oppvekstdirektøren at det er klare fordeler ved at skolen ombygges til barnehage og at alle elevene på Slettheia får sitt skoletilbud på Slettheia skole fra 1. trinn. Begrunnelsen for dette er skolefaglige forhold, overgangssituasjonen for elevene fra Øvre Slettheia fra 4. trinn til 5. trinn, integreringshensyn og økonomi. Fordelene vurderes å være større enn ulempene dette gir, slik som å ikke ha skole som del av oppvekstsenter, noe lengre skolevei og en periode med midlertidige løsninger på Slettheia.

Den nye barnehagen i ombygde skolearealer vil fortsatt kunne utgjøre et viktig møtested og samlingspunkt for området inne og ute. Gymsalen forblir uendret og uteområdet vil i tillegg til fasiliteter som er der i dag bli opprustet for barnehagen.

Bystyret vedtok 20.09 at vurderingen av Øvre Slettheia skulle løftes ut som egen sak i forbindelse med rullering av økonomiplan 2024-27. Samtidig vedtok Bystyret at det skal lages en bydelsmelding for området før det vurderes endringer i skolestrukturen. Kommunedirektøren mener at det må være opp til det nye Bystyret om saken behandles eller ikke ut fra at det er fattet motstridende vedtak. Kommunedirektøren vurderer ellers at det er riktig å avklare skolestrukturen før bydelsmeldingen lages, da strukturspørsmålet sannsynligvis kan bli et hovedtema, fremfor å fokusere på øvrige forhold meldingen tar opp. Hensynet til en snarlig avklaring for barnehagen er også et moment som taler for at saken bør behandles nå.

Det økonomiske opplegget i kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2024-27 er i samsvar med innstillingen i saken.

Vedlegg:

Utredning av alternativ til å gjenoppbygge Øvre Slettheia barnehage

Vedtak Form, 03052023, Sak 50/23, Utredning av alternativ til å gjenoppbygge Øvre Slettheia barnehage

Uttalelse fra FAU Slettheia skole Saksnr_ 2023007810-7

Høringsuttalelse fra Utdanningsforbundet ved Slettheia skole

Oppfølging av vedtak om skolebehovsplan

Bystyrets vedtak oppfølging av skolebehovsplan

Høring elever øvre Slettheia

Høringsuttalelse fra verneombud ved Øvre Slettheia skole

INNSPILL gitt til verneombud på Øvre Slettheia barnehage i forbindelse med en eventuell nedleggelse av ØSO

Høring - eventuell omgjøring av Øvre Slettheia skole til barnehage

Høring fra utdanningsforbundet Øvre Slettheia skole

Høring foreldremløte barnehage

Høring delta 1

Innspill FAU Øvre Slettheia Skole

Saksutredning

Innhold

Saksutredning	3
1.0 Bakgrunn for saken	4
1.1 Politiske vedtak av betydning for saken	4
1.2 Juridisk grunnlag	5
1.3 Dagens situasjon	5
1.4 Hovedtema og bakgrunn i saken	6
1.5 Viktige faktorer å beskrive og vurdere i saken	7
2.0 Elevtallsutvikling, prognoser og demografiske forhold	7
2.1 Kommunedirektørens vurdering	8
3.0 Skoletilhørighet, avstander og trafikale forhold	8
3.1 Kommunedirektørens vurdering	10
4.0 Skolestrukturen i Kristiansand	10
5.0 Sammenhenger mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel	11
5.1 Overganger i utdanningsløpet	12
5.2 Kommunedirektørens vurdering	13
6.0 Levekårsutfordringer og skolestruktur	14
6.1 Sosioøkonomiske forhold i nærmiljøet	14
6.2 Levekårsutfordringer og skolesegregering	14
6.3 Barnehagen og skolen som sosiale arenaer i nærmiljøer	16
6.4 Kommunedirektørens vurdering	16
7.0 Bydelmelding	17
7.1 Kommunedirektørens vurdering	17
8.0 Medvirkning	17
8.1 Oppsummeringer fra innspillsprosessen	17
8.2 Høringen	18
8.2.1 Uttalelser som støtter dagens struktur	18
8.2.2 Uttalelser som støtter en nedleggelse av ØSS eller vurderer fordeler og ulemper	19
8.3. Kommunedirektørens oppsummering og vurdering	22
9.0 Areal- og bygningsmessige forhold	23
9.1 Øvre Slettheia	23
9.2 Slettheia skole	25
9.3 Kommunedirektørens vurdering	26
10.0 Økonomiske konsekvenser	26
10.1 Kommunedirektørens vurdering	27
11.0 Barnehagens situasjon	27
12.0 Uttalelse fra rådene	28
13.0 Barn og unges interesser	28

14.0 Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter	28
15.0 Klima- og miljøkonsekvenser	28
16.0 HMS/Folkehelse	28
17.0 Konklusjon (jf. forslag til vedtak)	29
18.0 Konsekvenser av vedtaket/plan for iverksetting	30

1.0 Bakgrunn for saken

1.1 Politiske vedtak av betydning for saken

- Økonomiplan 2020-2023 – vedtak om å gjenoppbygge barnehagen på eksisterende tomt og avslutte utredning om 1-10 skole på Slettheia
- Økonomiplan 2021-2024 – stadfesting av forrige vedtak med gjennomføring i 2021/22.
- Økonomiplan 2022-25 - Planene for gjenoppbygging justeres – betydelig kostnadsøkning og justert plassering for å oppnå bedre integrasjon med skoledelen - gjennomføring skjøvet til 2022-23
- Økonomiplan 2023-26 – justert ned størrelsen på barnehagen – ytterligere utsettelse med bygging i 2023/24
- Formannskapsvedtak 03.05.2023 - Arbeid med anbudsutsendelse av barnehagen stanses i påvente av ny sak til Bystyret. Saken skal gi anbefaling om skolen, i stedet for foreliggende planer, bør bygges om til barnehage og at Slettheia skole utvides for å kunne ta inn elevene fra Øvre Slettheia. Saken ses i sammenheng med arbeid med skolebehovsplan og fremmes i forbindelse med rullering av økonomiplan 2024-27.
- Bystyrevedtak 20.09.2023 - Ved rullering av økonomiplan 2024-27 fremlegges en oversikt over oppgraderingsbehov og en prioriteringsrekkefølge for oppgradering av skolene i Kristiansand i tillegg til å fremme saken som gjelder Øvre Slettheia. Fullstendig skolebehovsplan fremmes i forkant av rullering av økonomiplan 2025-28. Bystyret vedtok også at det, før det vurderes endringer i skolestrukturen skal det utarbeides en bydelsmelding for Slettheia.

Siste ledd i bystyrevedtak 20.09. Står i motstrid til vedtakspunktet om at saken om Øvre Slettheia skal fremmes ved denne rulleringen av økonomiplanen og uavhengig av skolebehovsplanen. Kommunedirektørens vurdering er at det er riktig å forholde seg til det eksplisitte vedtakspunktet om å fremme saken ved denne rulleringen og at det nye Bystyret må avgjøre om saken ønskes behandlet eller ikke.

Det er ellers en lengre historikk i saken som har særlig betydning for barnehagens behov for snarlig avklaring, her nevnt stikkordsvis:

- 2012 - Ny barnehage ble ferdigstilt etter at barnehagen hadde tilhold i brakker i byggeperioden.
- 2018 - På grunn av fukt og råteskader ble det besluttet å stenge og rive barnehagen, det ble da oppført midlertidige brakkemoduler som har huset barnehagen frem til nå.
- 2018/19 - arbeid med skolestruktur i Vågsbygdområdet. Vurdering av Øvre Slettheia skole ble i første omgang ikke tatt med i arbeidet. På bakgrunn av politiske vedtak ble det bedt om tilleggsutredninger om etablering av tre 1-10 skoler i Vågsbygd, i tillegg til en selvstendig vurdering av å bygge om Øvre Slettheia til barnehage og flytte skoletilbudet til Slettheia. Disse to tilleggsvurderingene ble ikke lagt fram for politisk behandling da daværende Bystyre flertall, i forbindelse med økonomiplan 2019-22, kom utredningene i forkjøpet ved å gjøre endelig vedtak om strukturalternativ og ikke gå videre med tilleggsutredningene.

1.2 Juridisk grunnlag

Saksbehandling i skolenedleggelsessaker

Det er ikke fastsatt eget regelverk for saker som gjelder skolestruktur og nedleggelse av skoler. Forvaltningslovens sakbehandlingsregler gjelder. Utdanningsdirektoratet har utgitt eget rundskriv som omhandler saksbehandling i slike saker:

- Spørsmål om skolestruktur og eventuelle kretsgrenser for skoler vil i stor grad berøre foreldre og nærmiljø. Skolens samarbeidsutvalg, alternativt foreldrerådet, bør derfor få anledning til å uttale seg når det gjelder vedtak om skolestruktur. Andre som bør få anledning til å uttale seg i slike saker kan være: Fagforeningene for de ansatte ved skolen, grendelag og andre grupper og organisasjoner som kan ha interesse i saken, andre brukere av skolen som vil bli påvirket av en nedleggelse, andre brukerorganer ved skolene, for eksempel skolemiljøutvalg og elevråd, samarbeidsutvalg eller foreldreråd ved andre skoler som berøres.
- Øvrig avtale- og lovverk om medbestemmelse avtalt mellom partene forutsettes fulgt opp.
- Hvis endring av skolestruktur medfører endringer i skyssbehov, bør også fylkeskommunen få anledning til å uttale seg i saken.
- Det finnes ikke lov- og forskriftsbestemte regler for hvor lang fristen for å uttale seg skal være i saker om skolestruktur. Den enkelte som skal uttale seg må imidlertid få tilstrekkelig tid til å forberede sin uttalelse.
- Utredningen har ikke status som plan etter Plan- og bygningsloven. Derfor gjelder ikke disse formalkravene for høring og saksbehandling. Faglige krav i loven

Andre relevante lovmessige føringer:

Lov om opplæring (opplæringsloven)

§ 9-5. *Skoleanlegga:*

Kommunen skal sørge for tenlege grunnskolar.

§ 8-1. *Skolen*

Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til.

Det er derfor opp til den enkelte kommune hvordan den velger å organisere skolestrukturen og hvordan skoleanleggene utformes.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Forskriften inneholder krav til det fysiske miljøet.

1.3 Dagens situasjon

Elevene i Slettheiaområdet får på 1.-4. trinn sitt skoletilbud på henholdsvis Øvre Slettheia og Slettheia skole. På 5.-7. trinn får alle elevene skoletilbudet på Slettheia skole. På ungdomstrinnet går elevene til Karuss skole og blir sammen med elevene som har gått 7 år på Karuss.

Skoletilbudet på Øvre Slettheia utgjør sammen med Øvre Slettheia barnehage Øvre Slettheia oppvekstsenter. Hensikten med oppvekstsenteret har vært å skape gode sammenhenger mellom barnehage og skole. På grunn av manglende fysisk samlokalisering har forutsetningene for oppvekstsenteret ikke vært optimale. Den nye barnehagen som er planlagt, men satt på vent på grunnlag av denne saken, vi kunne gi vesentlig bedre fysiske forutsetninger for gode sammenhenger mellom barnehage og skole.

Den gamle skolen på Øvre Slettheia ble revet og ny skole ble bygget i 2010. Bakgrunnen for at skolen da ble bygget, var hensynet til lokalmiljøet og at kommunen den gang ikke hadde tilsvarende innsikt som nå når blant annet når det gjelder den kostnadskrevene

skolestrukturen og betydningen av en viss skolestørrelse med hensyn til kompetanse og læringsmiljø. Også integreringsmessige forhold ble den gangen vurdert som viktig hensyn for å ha skole i området.

1.4 Hovedtema og bakgrunn i saken

Hovedtema i saken er å vurdere og gi anbefaling om hvorvidt Øvre Slettheia skole (ØSS) skal bygges om til barnehage og at elevene på Øvre Slettheia (1.-4. trinn) får sitt skoletilbud på Slettheia skole, fremfor å bygge ny barnehage.

Bakgrunnen for saken er belyst i sak til formannskapet 03.05. 2023. Kommunedirektøren ønsket da å få en ny politisk vurdering av om det var riktig å gjenoppbygge barnehagen og videreføre dagens struktur med barnehage og skole som del av oppvekstsenter. Begrunnelsen for å få en ny vurdering var flere nye forhold av betydning siden forrige vurdering som ble gjort i 2019. Dette gjaldt:

Vedtak om skolebehovsplan

I forbindelse med behandling av økonomiplan 2023-26 vedtok Bystyret i et verbalvedtak at det skal lages en skolebehovsplan. I sak 10/23 om oppfølging av verbalvedtakene, bekreftet oppvekstutvalget administrasjonens forståelse av at skolebehovsplanen skal gi grunnlag for prioritering av bygningsmessige tiltak, sikre kapasitet og gi anbefalinger om endring i skolestruktur for at den kan bli mer effektiv og frigjøre ressurser inn i skolen. Dersom barnehagen ble satt ut på anbud i vår, ville det ha utelukket mulighetene for å gjøre strukturendringer som gjelder Slettheiaområdet de nærmeste 30-40 årene.

Økonomisk situasjon i oppvekst

Årsresultatet i Oppvekst i 2022 var på minus 85 mill. kr, derav minus 75 mill. kr på skoleområdet. For at skolevirksomheten kan drives innenfor de vedtatte budsjetttrammene har de fleste skolene nå måttet gjennomføre store nedbemanninger. Det vurderes likevel ikke som realistisk at budsjettbalanse framover kan oppnås på en forsvarlig måte gjennom kutt i skolene, sentral administrasjon og andre tiltak alene. Tiltak som bidrar til en mindre kostnadskreven skolestruktur vurderes å være nødvendige for å kunne levere tjenester innenfor lovens krav.

Elevgrunnlaget

Elevgrunnlaget i Slettheiaområdet har vært synkende og prognosene viser at det ikke vil øke igjen framover. Dette gir seg særlig utslag på Øvre Slettheia, der det nå bare går 67 elever. På 1. trinn er det 10 elever.

Endret lønnsomhet i forhold til utredningen fra 2019

Norconsult, som laget en utredning i 2019 i forbindelse sak om skolestruktur i Vågsbygd, gjorde i vår i samråd med Eiendom en ny foreløpig vurdering av utvidelses- og ombyggingsbehovet sett i lys av fallende elevtall og justert for de nyeste prisforutsetningene, herunder justerte kostnader for det nye barnehagebygget. Foreløpige beregninger viste da en vesentlig høyere årlig besparelse enn det som ble lagt til grunn i 2019. Beregningene nå viser årlig besparelse på 3-4 mill. kr i motsetning til under 1 mill. kr i 2019. Det redegjøres nærmere for de økonomiske beregningene senere i denne saken.

Forholdene på Slettheia skole

Forholdene ved Slettheia skole (bygningsmessig og når det gjelder uteområder) har en forverret tilstand siden 2019 og vurderes å være blant de dårligste av kommunens skoler etter at Åsane er nedlagt og skolestrukturen i Hånesområdet er realisert. En ombygging av Øvre Slettheia skole til barnehage vil frigjøre betydelige investeringsmidler som i stedet kan anvendes på Slettheia og gi moment til at behovene der løses raskere enn de ellers ville gjort.

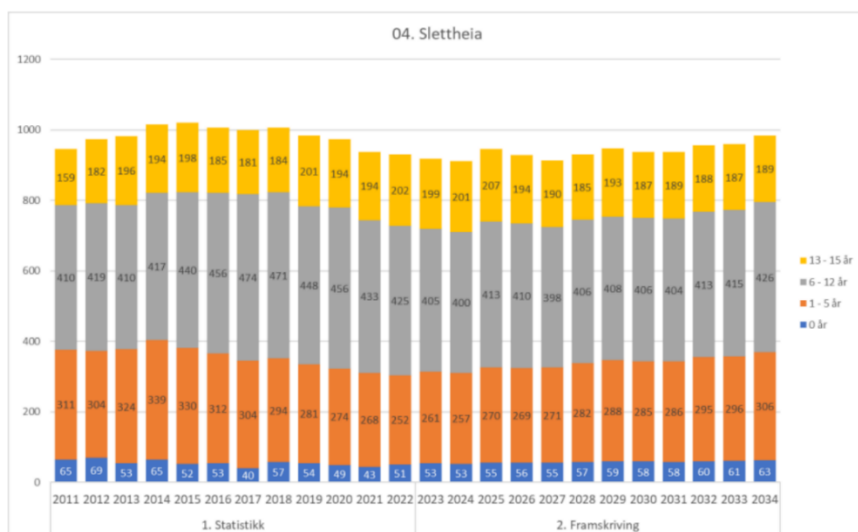
1.5 Viktige faktorer å beskrive og vurdere i saken

I det etterfølgende presenteres fakta og vurderinger av forhold som har særlig betydning for konklusjoner i saken:

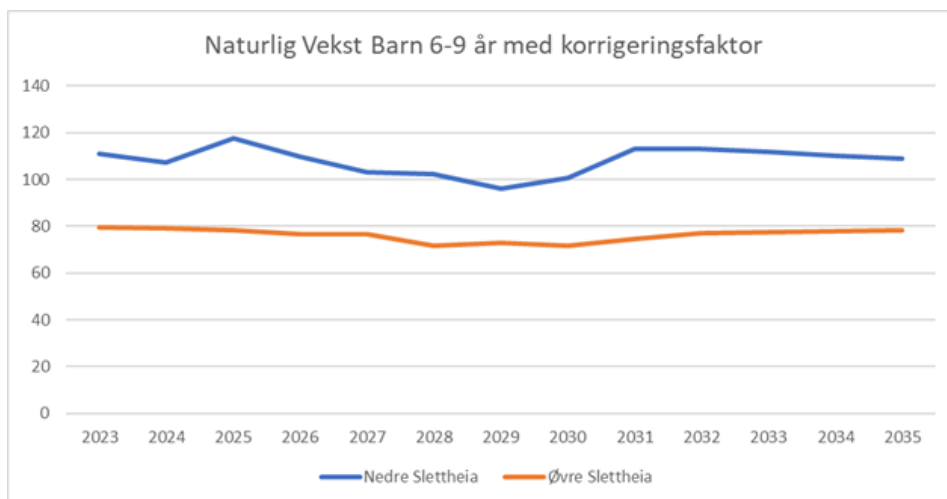
- Elevantvikling i Slettheiaområdet og på Øvre Slettheia
- Faglige forhold – rammebetingelser og premisser, herunder nasjonale og lokale krav/føringer, blant annet skolestørrelse, kompetanse- og fagmiljø, overganger mv.
- Sosioøkonomiske forhold, hensyn til integrering og forhold i nærmiljøet
- Avstander/skolevei
- Medvirkning – synspunkt fra elever, foreldre, ansatte og nærmiljø
- Areal- og bygningsmessige forhold ved eventuell ombygging av skolen til barnehage:
 - For barnehagen
 - For Slettheia skole
- Barns beste
- Hensynet til barnehagen
- Økonomi

2.0 Elevantvikling, prognoser og demografiske forhold

Figuren under viser forventet barnetallsutvikling 0-15 for alle som har bostedsadresse i delområde Slettheia. Prognosen indikerer et relativt stabilt barnetall omtrent på dagens nivå eller litt lavere.

En del barn som bor i Slettheiaområdet går på skole i andre områder. Det gjelder særlig nedre del av Slettheia der relativt mange elever går til Karuss. Det er også elever som går på friskole eller har andre årsaker til at de ikke går på skole i sitt boområde. Dette betyr at elevanttallprognosen for ØSS og Slettheia skole blir en del lavere enn selve befolkningsprognosen. Figuren under viser forventet elevanttall til de to skolene på Slettheia på 1.-4. trinn:

Det forventes at elevtallet på Øvre Slettheia vil ligge i underkant av 80 elever framover. På grunn av at elever med bostedsadresse på Øvre Slettheia har valgt å gå på Slettheia skole, forventes elevgrunnetallet til ØSS å være enda noe lavere dette.

2.1 Kommunedirektørens vurdering

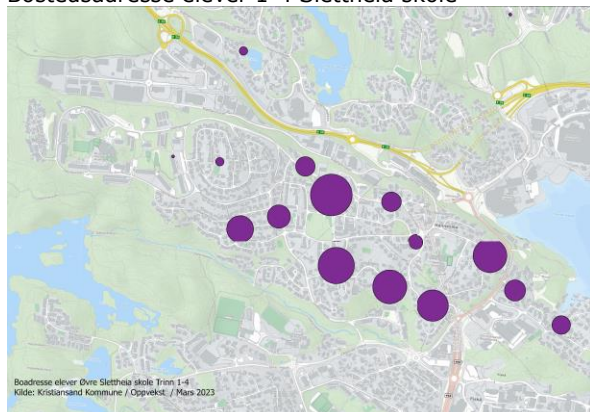
Elevtallet forventes å være relativt stabilt eller noe synkende. På grunn av at det ikke ligger inne boligbygging på Øvre Slettheia i boligprogrammet forventes elevgrunnetallet for skolen å forbli lavt og ulempene som er beskrevet under faglige forhold forventes å vedvare. Ut fra gjeldende lovverk og nærskoleretten, kan ikke kommunen aktivt endre skolegrense for å bedre elevgrunnetallet.

3.0 Skoletilhørighet, avstander og trafikale forhold

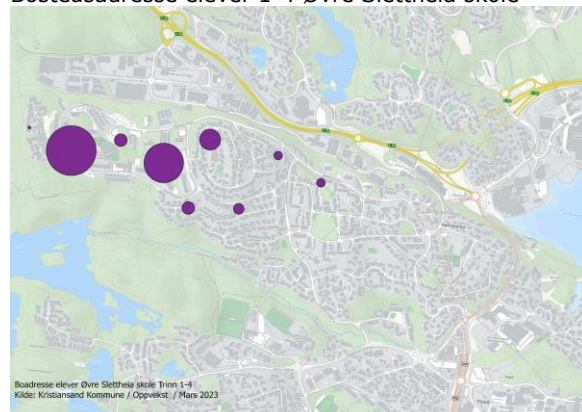
Kristiansand kommune har ikke formelle skolekretsgrenser. Skoletilhørigheten styres av nærskoleprinsippet ved at det fattes individuelle enkeltvedtak. Grunnetallet for plasseringen er at kommunen er inndelt i inntaksområder. Slettheia er et felles inntaksområde for både ØSS og Slettheia skole. Skolene samordner seg med hensyn til geografisk grense for hvilken skole elevene får inntaksvedtak på ut fra tilgjengelig kapasitet og geografisk avstand til skolene. Dersom foresatte ønsker annen skole enn de i utgangspunktet tilhører, kan de etter ønske få annen skoleplassering dersom skolen har kapasitet.

Figurene under viser den geografiske tilhørigheten for elever på 1-4 som går på henholdsvis ØSS og Slettheia skole. Størrelsen på sirklene står i forhold til antall elever i hvert av «sirkelområdene».

Bostedsadresse elever 1-4 Slettheia skole

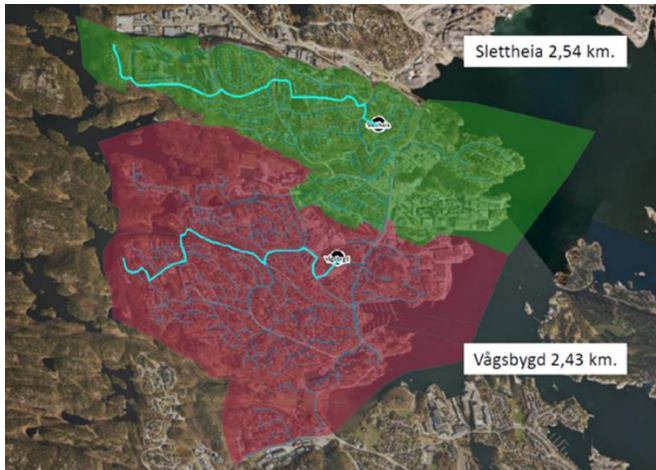

Bostedsadresse elever 1-4 Øvre Slettheia skole

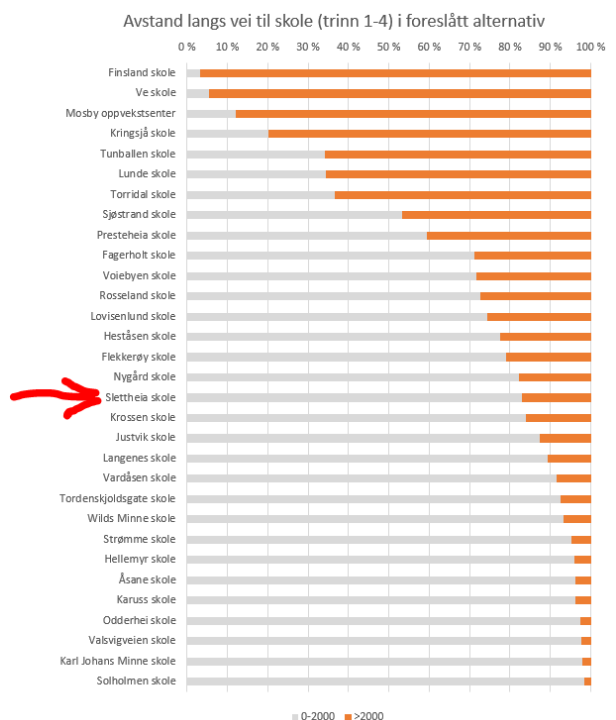
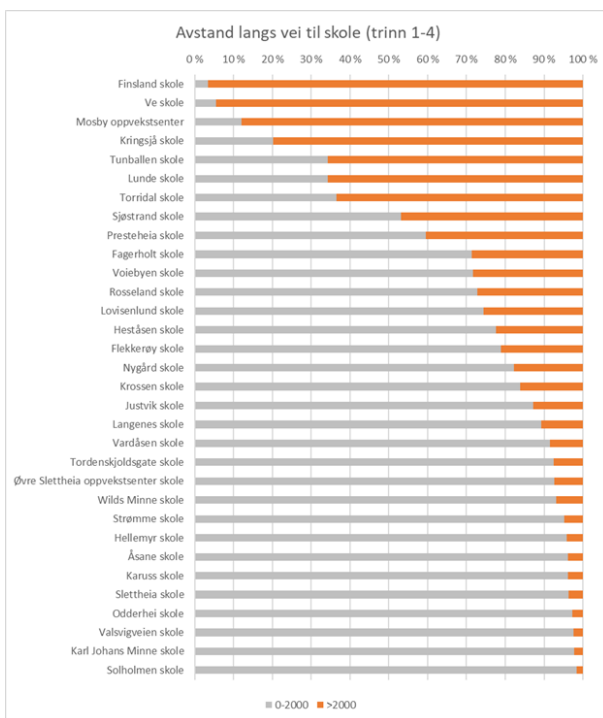

Illustrasjonene viser en del overlapping i grenseområdene med hensyn hvilken skole barna går på. Årsaken er at foreldre har valgt annen skole eller at grensene har vært justert noe fra år til år. Ellers viser oversikten at de fleste elevene som går på ØSS bor svært tett ved skolen.

Kartet under viser inntaksområde for Slettheia skole dersom alle elevene ved Øvre Slettheia får Slettheia skole som nærskole. Lengste avstand i skolevei fra Øvre Slettheia til Slettheia skole er 2,54 km. Det vil si at få elever vil bli omfattet av skoleskysordningen, kun enkelte elever på 1.trinn.

For å gi et perspektiv på avstander til skolene i andre deler av kommunen, har vi vist hvor stor andel av elevene som har mer enn 2 km avstand fra hjem til skole. I høyre figur har vi vist hvordan situasjonen blir dersom ØSS legges ned og alle elevene går til Slettheia. 17% av elevene vil da ha mer enn to km. Ingen elever får lengre avstand enn 2,5 km.

Slettheia har et godt utbygd gang- og sykkelveinett langs hovedveiaksene. Ellers er det ordinære boligveier med liten trafikk. Det er ingen områder som er vurdert som særlig farlige eller vanskelige (jf opplæringslovens definisjon). Siden alle elevene på 5-7 går til Slettheia skole, påvirkes ikke skoleveimønsteret utover at det ved nedleggelse av skolen blir flere og yngre barn som får skolevei til Slettheia.

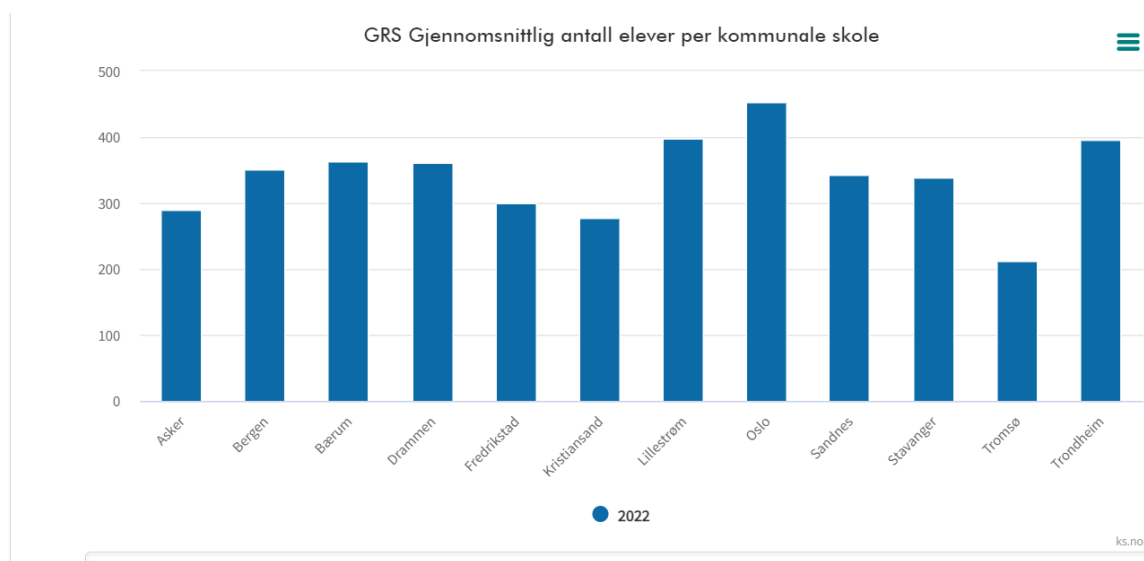
3.1 Kommunedirektørens vurdering

Det er flytende grenser mellom ØSS og Slettheia skole. Fordelingen mellom skolene bidrar til en uheldig deling av et i utgangspunktet sammenhengende boområde. Kommunen har erfaring med tilsvarende utfordring på Hånes, der elevene tidligere ble fordelt på to skoler. Erfaringene etter sammenslåingen har vært udelt positive og bidratt til å styrke det felles lokalmiljøet. Elevfordelingen på Slettheia har også bydd på særlige problemer i de tilfellene kapasiteten på Slettheia skole har vært anstrengt. Ved å ha en skole på Slettheia fra 1. trinn vil man unngå å splitte bomiljøet.

Elevene på ØSS og Slettheia skole er i dag blant de som har kortest avstand mellom hjem og skole. Selv med en nedleggelse av ØSS vil elevene fortsatt ha vesentlig kortere skolevei en gjennomsnittet. Skoleveien anses som trygg.

4.0 Skolestrukturen i Kristiansand

Sammenlignet med andre storbyer har Kristiansand vesentlig flere skoler enn elevtallet tilsier.

Figuren viser at utenom Tromsø har Kristiansand færrest gjennomsnittlig antall elever pr skole. Tromsø har imidlertid en helt annen geografisk utstrekning og en stedsstruktur enn Kristiansand og med en spredt bebyggelse og vanskelige kommunikasjonsmessige forhold. I 2022 var gjennomsnittlig antall elever pr skole i Kristiansand 278, men til sammenligning hadde Oslo 454 elever, Trondheim 396 og Lillestrøm 398. Dersom Kristiansand hadde samme skolestørrelse som Trondheim, kunne kommunen hatt 15 færre skoler. Økonomisk driftsmessig gir 15 skoler en merkostnad på ca. 50-55 mill. kr som kunne vært effektivisert eller kunne bli brukt til økt kvalitet i klasserommet eller til elevrettede støttefunksjoner i skolene. I tillegg gir det å opprettholde mange skoler merkostnader knyttet til økte arealer og ulike støttefunksjoner (PPT, skolehelsetjeneste mm.).

5.0 Sammenhenger mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel
I 2022 utarbeidet Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SePU) ved Høgskolen i Innlandet rapporten *Skolestørrelse og sammenhenger med elevenes trivsel og læring* (Nordahl, 2022), som er en kunnskapsoppsummering om sammenhengen mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel i skolen. Rapporten bygger på en rekke internasjonale og noen norske studier og beskriver metaanalyser og kunnskapsoversikter for de siste 20 årene.

Hovedkonklusjonen i denne kunnskapsoversikten er at det er en liten sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel i skolen. Det vil si at variasjoner mellom skoler i liten grad kan forklares av skolestørrelsen alene når det er kontrollert for andre bakgrunnsvariabler og pedagogiske variabelers betydning for elevenes læring. Det er imidlertid noen mønstre i denne gjennomgangen av forskning på skolestørrelsens betydning for elevenes læringsutbytte som det er vesentlig å løfte fram, og disse mønstrene finnes i både skandinavisk og internasjonal forskning. Flere av studiene peker på en svak tendens til kurvlineære sammenhenger, det vil si at det er en svak positiv sammenheng mellom skolens størrelse og elevenes læringsutbytte opp til et visst punkt, og at det deretter blir en svak negativ sammenheng når skolene blir større. De ulike studiene peker her i litt ulike retninger, men det kan se ut til at et slikt punkt for ideell skolestørrelse ligger på mellom 500 – 700 elever for barneskoler. Nordahl (2022) understreker at de skolefaglige prestasjonene statistisk sett bare vil synke marginalt om skolene er større eller mindre enn dette.

Nordahl (2022) forklarer konklusjonene i kunnskapsoversikten med noen pedagogiske variabler tilknyttet både ledelse, samarbeid mellom lærere, vennskap og undervisning som kan gi en viss forståelse for og forklaringer på at skoler bør ha en viss størrelse, og at både for små og for store skoler kan ha noen utfordringer.

Skoleledelse med vektlegging av den pedagogiske ledelsen i skolen viser i flere studier en sammenheng med elevenes læring og situasjon i skolen (Robinson, 2014). Når en skole får et visst elevtall f.eks. fra 300 til 400 elever, vil skoleledelsen bestå av flere personer, og det vil gi mulighet til både å fordele oppgaver og ikke minst gi hverandre støtte og hjelp. Det vil da kunne etableres et profesjonelt fellesskap mellom de ansatte i skoleledelsen som kan bidra til en mer eksplisitt og reflektert ledelse. Denne type profesjonelt fellesskap i ledelsen vil være vanskelig å få til i mindre skoler der skoleledelsen kan være bare rektor eller rektor og en assisterende rektor.

Når det gjelder det pedagogiske samarbeidet i lærerkollegiet er det sannsynligvis en fordel med et visst antall lærere. Den nye læreplanen LK20 stiller også krav til læreres formelle kompetanse som det vil være vanskelig å tilfredsstille i mindre lærerkollegier (Kunnskapsdepartementet, 2020). Videre vil det i større skoler være lettere å etablere team av lærere som har de samme oppgavene slik at de kan videreutvikle praksis og lære av hverandre (DuFour & Marzano, 2011). Denne type samarbeid vektlegges også i overordnet del i LK20 som uttrykker at lærere skal arbeid sammen i profesjonsfellesskap.

Både for elevenes skolefaglige og sosiale læring og utvikling er vennskap og forholdet til jevnaldrende avgjørende (Frønes, 2006). Vennskap innebærer å være fortrolig og ha en nær tilknytning til en eller flere andre medelever på skolen. Denne type nære vennskap er det sannsynligvis lettere å etablere og opprettholde når utvalget av mulige venner er av en viss størrelse. I større skoler kan det derfor være slik at det er lettere å få venner enn i skoler med få jevnaldrende. Dermed kan læringsmiljøet i skolen blir bedre og oppleves mer inkluderende.

Undervisning og læring i skolens fag vil alltid innebære et samspill mellom elever, lærere og lærestoffet. Når læreren har mange elever å spille på og disse elevene også har ulike bakgrunn og forutsetninger for læring (heterogenitet), vil det sannsynligvis være lettere å få til en god interaksjon og nødvendig variasjon i undervisningen (Mitchell & Sutherland, 2020). En viss størrelse på klassene og dermed større heterogenitet i elevgruppen, vil også kunne påvirke elevenes forventninger til egen mestring og deres selvforståelse av egen mestring fordi de lettere kan sammenligne seg med andre (Kuncel, Crede & Thomas, 2005). Dette er faktorer som har stor betydning for elevenes læring (Hattie, 2009).

5.1 Overganger i utdanningsløpet

Overganger representerer en stor endring i barns liv, og kan føre til at elevene møter en rekke utfordringer. Elever med utfordringer knyttet til helse, atferd, lærevansker og omsorgssituasjon er ekstra sårbare i overgangene. Overgangen mellom barnehage og skole er den viktigste overgangen i barns liv, og dette er en overgang alle barn som går i barnehagen har. Selv om barna kommer fra ulike barnehager, har de likevel en overgang der alle er nye på skolen og alle starter på lik linje.

I dag får elevene som går på Øvre Slettheia en ekstra overgang i barneskoleløpet ettersom de må bytte skole mellom 4. og 5. trinn. Denne overgangen skiller seg fra overgangen mellom barnehage og skole, fordi elevene som kommer fra Øvre Slettheia ikke starter på lik linje med elevene som går på Slettheia skole fra før. Elevene kan møte flere utfordringer i overganger mellom skoler:

- Sosial tilpasning: Å bytte skole kan være en stor sosial utfordring. Elevene må møte nye jevnaldrende, lærere og ansatte, og det kan ta tid å etablere nye vennskap og bli inkludert i det sosiale miljøet på den nye skolen.
- Relasjon mellom lærer og elev: En overgang underveis i skoleløpet vil føre til brudd i relasjon mellom elev og lærer. Kvaliteten på relasjonen har stor betydning for barns og elevers trivsel og læring.
- Kulturell tilpasning: Skoler har ulike kulturelle normer og forventninger. Elever må tilpasse seg den nye skolens kultur, regler og rutiner, som kan være forskjellige fra deres tidligere skole.
- Innholdet i opplæringen: Selv om skoler har lik læreplan, kan undervisningsmetoder og forventninger variere. Dette kan påvirke elevenes læringsopplevelse.
- Emosjonell stress: Å bytte skole kan være emosjonelt krevende, spesielt for yngre elever. De kan føle seg usikre, engstelige eller triste på grunn av tapet av det kjente miljøet.

Et godt foreldresamarbeid har stor betydning for elevers trivsel og læring. En overgang mellom skoler medfører at foreldres etablerte relasjoner med skolen og med det etablerte tverrfaglige støtteapparatet rundt skolen blir brutt, og nye relasjoner må etableres. Dette er særlig krevende for elever og familier som har utfordringer. Ansatte erfarer også at den ekstra overgangen påvirker foreldrenes engasjement og at det er vanskelig å få foreldrene involvert etter overgang til Slettheia.

Skolebytte underveis i skoleløpet skaper også utfordringer knyttet til å utvikle kvalitet i skolen. Elevundersøkelsen og nasjonale prøver som gjennomføres på 5. trinn gir skolen viktig informasjon om kvaliteten i opplæringen på 1.-4. trinn. Et kjennetegn ved skoler som har høyt bidrag til elevers sosiale og faglige læring er at de bruker informasjon fra kartleggingene på 5. trinn til å utvikle kvalitet på småtrinnet (Lillejord et. al., 2021). Kollektiv analyse og refleksjon mellom ansatte på 1.-4 trinn og ansatte på 5. trinn er

sentralt i dette arbeidet, og det er krevende å få til når elevene bytter skole etter 4. trinn.

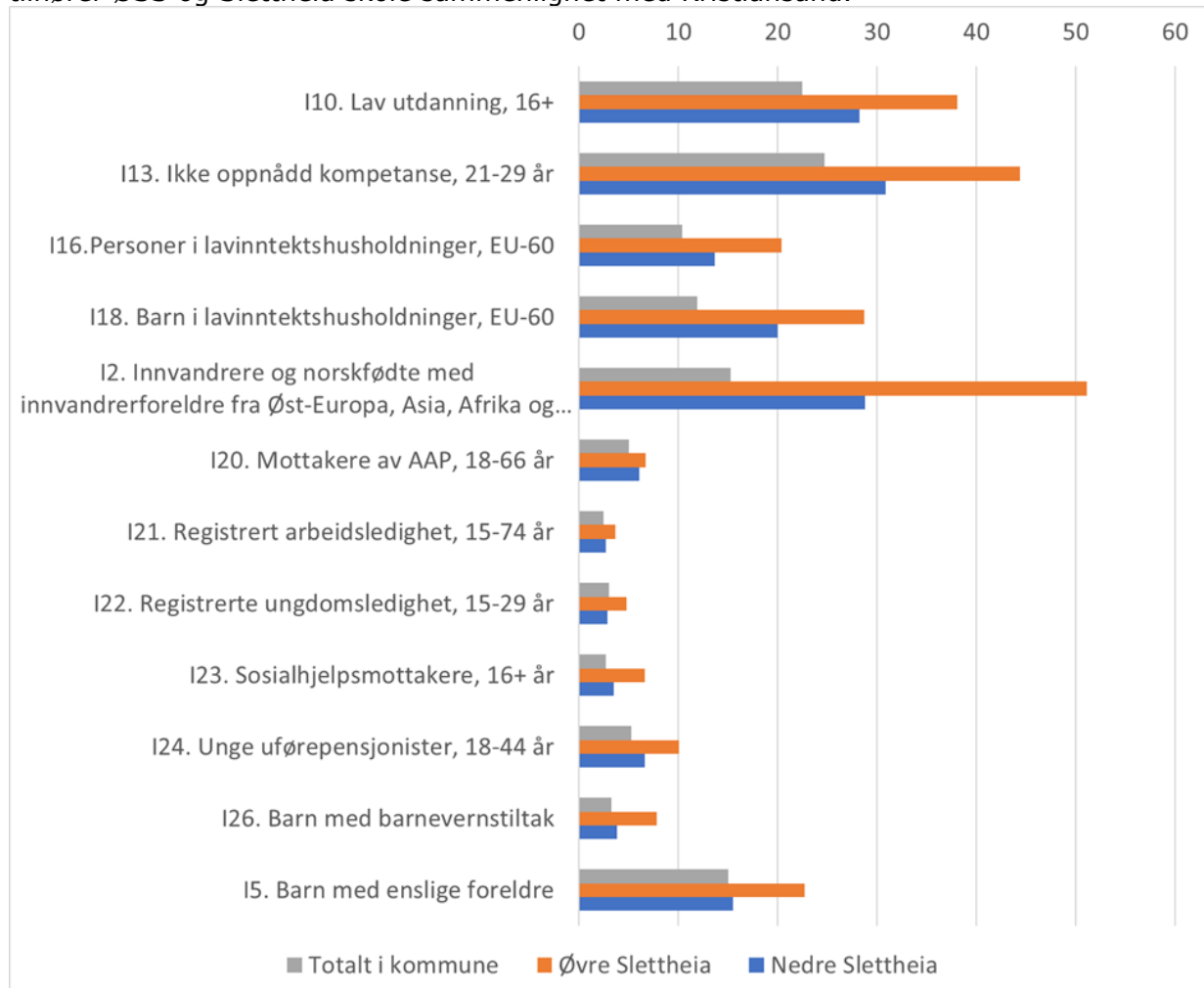
5.2 Kommunedirektørens vurdering

- Tilstrekkelig kompetanse og kapasitet i ledelsen vil være vanskelig å sikre på en skole med så lavt elevtall som på ØSS.
- Det vil være vanskelig å etablere et profesjonelt lærende fellesskap av lærere og lærerteam som kan lære av hverandre og videreutvikle praksis når lærerkollegiet er så lite som på ØSS.
- Skoler som har høyt bidrag til elevers sosiale og faglige læring, bruker informasjon fra kartleggingene på 5. trinn til å utvikle kvalitet på småtrinnet. Kollektiv analyse og refleksjon mellom ansatte på 1.-4 trinn og ansatte på 5. trinn er krevende å få til på ØSS ettersom elevene bytter skole etter 4. trinn.
- Elevers mulighet til å etablere og opprettholde nære vennskap er sannsynligvis større når utvalget av mulige venner er større enn det er på ØSS (jf. skoleåret 23-24 går det bare 10 elever på 1. trinn og 14 elever på 3. trinn).
- Klasser med en viss størrelse der elevene har ulik bakgrunn og ulike forutsetninger for læring (heterogenitet) vil trolig ha en positiv effekt på elevers læring, og det er derfor ikke gunstig med så lavt elevtall som på ØSS
- Overganger i skoleløpet representerer en stor endring i barns liv, og kan føre til at elevene møter en rekke utfordringer. Dagens skolestruktur gjør at elevene ved Øvre Slettheia får en ekstra overgang i skoleløpet. Dette er ugunstig, særlig ettersom de sosioøkonomiske forholdene tilsier at det vil være mange sårbare barn i elevgruppen.

6.0 Levekårsutfordringer og skolestruktur

6.1 Sosioøkonomiske forhold i nærmiljøet

Figuren under viser sentrale sosioøkonomiske forhold knyttet til områdene som normalt tilhører ØSS og Slettheia skole sammenlignet med Kristiansand.

Figuren viser at området ligger lavt på de aller fleste sosioøkonomiske parameterne, men særlig når det gjelder innvandrerguppen. Bystyret har for øvrig vedtatt at det skal utarbeides en bydelmelding for Øvre Slettheia.

6.2 Levekårsutfordringer og skolesegregering

At segregering og at levekårsproblemer hopper seg opp i visse byområder, har fått økende oppmerksomhet de senere årene. I og rundt de større byene i Norge bor det mennesker med levekårsutfordringer, og i flere av byene er det en tendens til at de bor konsentrert i bestemte områder. Utfordringene i områdene er gjerne sammensatte og kan blant annet skyldes at mange har liten eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet, lav inntekt, lav utdanning, dårlige norskkunnskaper, trange boliger og/eller dårlig helse. Både norsk og internasjonal forskning dokumenterer at det er sterk sammenheng mellom den sosiale bakgrunnen til elevene og skolerestultater.

Når de fleste barn bor og går i barnehage og på skole i ett og samme område, vil boligsegregering og skolesegregering henge nøye sammen. Dermed vil man kunne se tendenser til barnehage- og skolesegregering i alle byer som er økonomisk og sosialt

delt. Barn blir i økende grad skilt fra barn som har en annen sosioøkonomisk og etnisk bakgrunn.

Slettheia er et område med levekårsutfordringer, og vi ser også her at det har ført til skolesegregering, der barn med ulik sosioøkonomisk og etnisk bakgrunn blir skilt fra hverandre.

I Norge har vi en visjon om at skolen skal gi alle like muligheter, og skolen har et samfunnsoppdrag om å bidra til utjevning av sosiale forskjeller. Skolen er også en viktig institusjon og møteplass i lokalsamfunnet for at barn og voksne skal skape sosiale nettverk.

Meld. St. 28 (2022–2023) *Gode bysamfunn med små skilnader* bygger på kunnskapsgrunnlaget fra det regjeringsoppnevnte by- og levekårsutvalget som utarbeidet NOU 2020: 16 *Levekår i byer — Gode lokalsamfunn for alle*. By- og levekårsutvalget slår fast at en variert sammensetning av elever i klassene er viktig for elevenes resultater. Elever lærer av hverandre og mest av dem som ligger på et faglig noe høyere nivå enn dem selv. Utvalget mener derfor det er svært uheldig dersom skoler får en ensidig elevgruppe fordi skolefaglig svake eller sterke elever fordeler seg ulikt mellom skolene. Segregeringen kan gi store forskjeller i skolerresultater mellom skoler og gi barn og unge ulikt utgangspunkt for videre opplæring og sosial mobilitet.

Det europeiske forskningsprosjektet European Cities Against School Segregation (ECASS) konkluderte i 2023 også med at skolesegregering har en negativ innvirkning på barnas sosiale og utdanningsmessige muligheter, så vel som på sosial utjevning. Blandede skolemiljøer kan ha positiv innvirkning på både faglige og sosiale ferdigheter, mens skolesegregering gjør barna dårligere forberedt på livet i flerkulturelle samfunn.

Alle barn skal ha en skole med høy nok kvalitet. Men i lokalsamfunn med opphoping av levekårsproblemer vil skolen ha en ekstra sterk kompensere rolle og gi utsatte barn mulighet til å utvikle seg. Skolene i områder med levekårsutfordringer sliter i stor grad med en del utfordringer knyttet til at elevgruppa i de enkelte klassene har ulik sosial bakgrunn og svært ulike behov. I NOU 2020: 16 *Levekår i byer — Gode lokalsamfunn for alle* pekes det på at andel av ressursene som går til andre formål enn ordinær undervisning er høyere ved skoler i levekårsutsatte områder. Denne tendensen ser vi også lokalt, der andelen årstimer som går til spesialundervisning, særskilt norskopplæring og tospråklig fagopplæring (oppl. § 5-1 og § 2-8) er langt høyere i levekårsutsatte områder.

	Kristiansand 1.-4. trinn	Øvre Slettheia 1.-4. trinn	Slettheia skole 1.-4- trinn
Andel årstimer til spes. und. og andre ressurser	15,9 %	27,6 %	22 %

Kilde: GSI-tall skoleåret 2023-24

Analysen i NOU 2020: 16 tyder videre på at sammensetningen av voksenpersonellet er annerledes og andelen lærere med godkjent lærerutdanning er lavere på skoler i levekårsutsatte områder. Dette ser vi også lokalt:

	Kristiansand 1.-4. trinn	Øvre Slettheia 1.-4. trinn	Slettheia skole 1.-4- trinn
--	-----------------------------	-------------------------------	-----------------------------------

Andel lærertimer som gis av undervisningspersonale som ikke oppfyller kravene for tilsetting (jf. oppl. § 10-1)	2,6 %	16,5 %	0 %
---	-------	--------	-----

Kilde: GSI-tall skoleåret 2023-24

Et kvalitativt godt, tilpasset og inkluderende tilbud i skolen forutsetter at ulike aktører samarbeider på tvers, og å styrke det tverrfaglige samarbeidet er særlig viktig for skoler som ligger i levekårsutsatte områder. I NOU 2020: 16 fremholdes det at god skoleledelse er avgjørende for å lykkes med tverrfaglig samhandling. God koordinering med flere tjenester forutsetter både god kapasitet og kompetanse hos ledelsen (Borg et. al., 2022). Funn i rapporten *Skolestørrelse og sammenhenger med elevenes trivsel og læring* (Nordahl et al., 2022) viser at når en skole får et visst elevtall f.eks. fra 300 til 400 elever, vil skoleledelsen bestå av flere personer, og det vil gi mulighet til både å fordele oppgaver og ikke minst gi hverandre støtte og hjelp. Denne type profesjonelt felleskap i ledelsen vil være vanskelig å få til i mindre skoler med mindre ledelseskapasitet.

6.3 Barnehagen og skolen som sosiale arenaer i nærmiljøer

Nærmiljøer er viktige i barn og unges oppvekst, og barnehager og skoler er viktige arenaer i nærmiljøet både for barn og foreldre (Smette og Rosten 2019). For foreldre som er født i et annet land, handler det å bli en del av det norske samfunnet mye om å bli en del av lokalsamfunnet sitt. Foreldrerollen beskrives ofte med utgangspunkt i den daglige oppfølgingen av barnas aktiviteter i nærmiljøet. Gjennom barnehagen og skolen knyttes kontakter som skal til for å oppleve tilhørighet lokalt og til et større fellesskap som foreldre. I barnehagen treffer foreldre de ansatte og andre foreldre hver eneste dag.

Skolen er ikke bare viktig som utdanningsinstitusjon, men også som en sosial møteplass i lokalmiljøer (Andersen mfl. 2018a). Dette bekreftes også gjennom høringsinnspillene, der flere løfter frem at ØSS er en viktig arena i nærmiljøet. I tillegg til at skolen kan være en arena for lek og aktiviteter utenomskoletid, er det også en arena der informasjon om og koordinering av organiserte og uorganiserte fritidstilbud gjerne skjer. Selv om barnehagen og skolen er viktige møteplasser i lokalmiljøet pekes det i NOU 2020: 16 at velfungerende lokalsamfunn svekkes av sterk segregering, og at opphoping av levekårsproblemer kan hindre utvikling og deltakelse.

6.4 Kommunedirektørens vurdering

- Dagens skolestruktur fører til at man har en opphoping av elever som vokser opp under vanskelige levekår ved ØSS. Det fører til en lite variert sammensetning av elever i klassene, og det vil trolig ha en negativ effekt på elevenes sosiale og faglige læringsutbytte.
- Levekårsutfordringer fører til at en stor andel av ressursene som går til andre formål enn ordinær undervisning er høy ved ØSS, og det begrenser skolens mulighet til å lage et godt ordinært tilbud for alle elever.
- I likhet med andre skoler i Norge der det er en opphoping av levekårsutfordringer, er andelen lærertimer som gis av lærere uten godkjent lærerutdanning høy ved ØSS, og det vil trolig påvirke kvaliteten på skoletilbudet negativt.
- Å styrke det tverrfaglige samarbeidet er særlig viktig for skoler som ligger i levekårsutsatte områder. God koordinering med flere tjenester forutsetter både god kapasitet og kompetanse hos ledelsen. Ettersom Øvre Slettheia er en liten skole med mindre ledelseskapasitet, kan det gå ut over kvaliteten i det tverrfaglige samarbeidet.

- Skolen er en viktig sosial arena i nærmiljøer med levekårsutfordringer. Når elevene på 1.-4 trinn på Slettheia går på to ulike skoler, mangler man en felles arena, og det kan bidra til økt segregering og et mindre helhetlig lokalsamfunn.
- Barnehagen ved Øvre Slettheia er en viktig arena i nærmiljøet, og vil kunne ivareta store deler av den viktige funksjonen skolen tradisjonelt har med tanke på å være en sosial møteplass for barn og foreldre, også utenom barnehagens åpningstider.

7.0 Bydelmelding

Etter vedtak i Bystyret den 20.09.23, sak 149/23, skal kommunedirektøren utarbeide en bydelmelding for Slettheia. Meldingen skal inneholde et mulighetsstudie for det geografiske området Slettheia, en sosioøkonomisk analyse av levekårsutfordringene og forslag til løsninger for å ivareta hele området best mulig for fremtiden. Innbyggere og aktører på Slettheia vil bli involvert i arbeidet.

Kommunedirektøren vil fremme en sak for formannskapet i desember som redegjør for hvordan oppdraget forstås, konkretisere innhold og omfang i meldingen, plan for involvering av innbyggere og en fremdriftsplan for arbeidet.

7.1 Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren vurderer ikke at bydelmeldingen bør være en forutsetning for avgjørelse i denne saken. Snarere tvert imot vil en avklaring bidra til å klargjøre rammebetingelsene som gjelder skoletilbudet og de fysiske rammene. Bydelmeldingen forutsettes å favne bredt når det gjelder tema, alder og livssituasjon. En uavklart skolestruktur kan fort bli et hovedtema i debatten fremfor alle andre viktige forhold bydelmeldingen vil ta opp.

8.0 Medvirkning

I arbeidet med saken er det gjennomført medvirkning i form av:

- Innspillsprosess i starten av juni 2023 med elever, representanter fra foresatte og ansatte ved Øvre Slettheia skole og Slettheia skole. I tillegg var representanter fra lag og foreninger i området invitert.
- Egen høring til rådsorgan ved barnehagen og de to skolene, samt fagorganisasjonene og ungdommens Bystyre som ble sendt ut 09. september med frist 28.09. Fristen ble forlenget for de som hadde behov for det.

8.1 Oppsummeringer fra innspillsprosessen

Hensikten med innspillmøtet var å få innspill fra de ulike interessentene tidlig i arbeidet med å lage saksutredningen. Møtet ble gjennomført som gruppearbeid og med mulighet for innspill i etterkant. Det ble orientert om bakgrunn for prosessen (jf. formannskapssak 5. mai).

Presentasjon som ble brukt og oppsummering ligger som vedlegg til saken.

Her er oversikt over innspillene som fremkom i workshopen:

<p>Hva betyr det å ha skolen på Øvre Slettheia i dag? For barnehagebarn, elever, ansatte, foreldre, lag/foreninger og andre brukere?</p> <p>Barnehagebarn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Overføring barnehage/skole blir tettere og kompetansen bedre. Fanger opp strev tidlig. Tiltak tidligere. Større mulighet/lettere for å drive overgangsarbeid. Kort vei og lettere å besøke skolens område. Fører igjen til trygghet. <p>Elever:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kort skolevei. Lærere som kjenner nabolaget godt. Mindre klasser kan føre til mer oversikt og kan også styrke relasjoner til hverandre. Mange barn trenger en ekstra trygghet. <p>Ansatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stor andel ansatte har sterk tilhørighet til skolen. <p>Foreldre:</p> <ul style="list-style-type: none"> Godt samarbeid mellom oppvekstsenter og foreldre. Kort avstand mellom skole og hjem muliggjør at foreldre bruker skolen i større grad. Familier får mye hjelp fra ansatte på skolen. Enkelt å få levert barna på skolen når den er nær. <p>Lag og foreninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tilgang til skolens lokaler på ettermiddagstid gjør skolen til et levende samfunn. Viktig for fritidsaktiviteter. Sosialt fellesskap for familiene på kveldstid – skaper en levende bydel. 	<p>Hva vil det bety hvis skolen ikke er der i fremtiden? For barnehagebarn, elever, ansatte, foreldre, lag/foreninger og andre brukere?</p> <p>Barnehagebarn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mer tid til å trygge barn inn mot skolestart pga. avstand. Får et skolebygg til barnehage i stedet for en helt ny barnehage. Barnehagebarna får også skoleforløpet i brakketilvarelse. Uten skole kan det tenkes at det kommer færre søkere til barnehagen. <p>Elever:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lengre og mindre trygg skolevei Større fagmiljø med en skole. Elevene vil komme i klasse med flere som snakker norsk. Flere klasser/barn med flere potensielle relasjoner Uteområdet kan ikke brukes like mye på ettermiddagstid siden barnehagen har lengre åpningstid. <p>Foreldre:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tett relasjon mellom ansatte og foreldre vil reduseres dersom elevene må over i en større skole. <p>Nærmiljø:</p> <ul style="list-style-type: none"> Skole/barnehagebygget kan brukes videre til nærmiljøet. For nærmiljø, barn, barnehage vil det være en forringelse av verdi i form av livskvalitet og selvfølelse dersom skolen ikke er her.
<p>Hvordan brukes skoleanlegget av ulike grupper i dag (utover bruken som skole)? For barnehagebarn, elever, ansatte, foreldre, lag/foreninger og andre brukere?</p> <p>Aktiviteter i anlegget</p> <ul style="list-style-type: none"> Barnehagen bruker gymsalen og skolen til tilvenning. Fargerik håndball, barneidrett, Våg, zumba GPS (Gøy på skolen) Skolen gjør mye for å rekruttere til GPS. Nesten alle møter. Usikker på hvor mange av de små vil møte opp på grendehuset på Slettheia. Vågsbygd skolemusikk Bursdager, dåp, bryllup og andre store fester. Private tilstelninger av beboere i nabolaget. Afganske forening, Eritreisk forening, Søstre for søstre (innvandrerkvinner møtes), Jenter for jenter (innvandrerjenter møtes) Borettslag Bønn rundt Id Aktivitetene genereres på grunn av skolebarn, og barnehage vil ikke være det samme siden aktivitetene ikke er for barnehagebarn. 	<p>Hvilke muligheter/utfordringer kan en ombygging til barnehage gi? For barnehagebarn, elever, ansatte, foreldre, lag/foreninger og andre brukere?</p> <p>Utfordringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gjerde og lengre åpningstider i barnehagen gjør at uteområdet ikke kan brukes som lekeområde etter skolen. Flere barnefamilier vil flytte. Barnehagen blir mindre aktuell. Barn utelukkes fra fritidsaktiviteter fordi foreldre ikke har kapasitet til å følge til aktiviteter. Vanskeligere å sette i gang aktiviteter uten skolen som medspiller, og dermed vanskeligere å opprettholde en levende bydel for skolebarna. <p>Muligheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ikke det skiftet fra 4. til 5.trinn Skolen kan fortsatt brukes som et nærmiljøbygg. Dersom det blir nedleggelse - er det viktig at det fremdeles brukes penger på GPS, fargerik håndball etc.
<p>Hvilke fordeler og utfordringer er det med overganger i dag? For barnehagebarn, elever, ansatte, foreldre, lag/foreninger og andre brukere?</p> <p>Fordeler</p> <ul style="list-style-type: none"> Fordel med overgang barnehage – skole ved at det er kort vei. Skolen er nærmere, det er mulighet for å bruke tid på skolens område slik at det oppleves trygt. Godt samarbeid mellom barnehage og skole. Veldig viktig for trygghet. <p>Utfordringer</p> <ul style="list-style-type: none"> Det er mange barnerike familier og det er vanskelig å få foreldrene fra Øvre ned til Slettheia skole. Utfordring med overgang til Nedre (Slettheia skole) ved 5.trinn pga. ulike kulturer/gruppetilhørighet. Mange som trenger faglig og sosial oppfølging. FAU har forslag om at Øvre og Nedre møtes ukentlig på turer etc. Det vil gi mindre utfordring med overgang mellom 4. og 5. trinn. 	<p>Hvilke muligheter og utfordringer kan man få ved organisering med barnehage på Øvre Slettheia og barneskole for alle elevene på nedre Slettheia? For barnehagebarn, elever, ansatte, foreldre, lag/foreninger og andre brukere?</p> <p>Utfordringer</p> <ul style="list-style-type: none"> Overgang fra barnehage til Slettheia skole blir vanskeligere. Stor overgang. Mindre trygghet. Mindre utemiljø Skoleveien Barn får enda flere år i brakker <p>Muligheter</p> <ul style="list-style-type: none"> Større kompetanse, større fagmiljø. Færre overganger kan være positivt for et klasserom og kunne jobbe med relasjoner og integrering, språk og vennskap allerede fra 1. klasse Bygge felles gruppetilhørighet fra 1.trinn Mulig at integreringen blir bedre på grunn av større miljø. Flere å spille på sosialt. Kanskje faglig og sosial oppfølging blir lettere i større skole/fagmiljø.

8.2 Høringen

I det etterfølgende presenteres en sammenfatning av de ulike høringsuttalelsene. Uttalelsene ligger også som vedlegg til saken.

8.2.1 Uttalelser som støtter dagens struktur

FAU - Øvre Slettheia skole

FAU er i sitt høringsinnspill kritiske til prosessen som har vært rundt innspillmøtet i juni og høring i september 2023. De etterlyser at det i forkant av prosessen burde vært bedre tallmateriale knyttet til økonomi, elevtall og skolevei, forskningsbasert kunnskapsgrunnlag som omhandler skolestørrelse og nærmiljø, og en plan for en eventuell nedleggings- og flytteprosess.

Høringssvaret er vedlagt saken, og kan leses i sin helhet. FAU ser ingen fordeler ved å legge ned Øvre Slettheia skole, men peker på flere ulemper og utfordringer ved en eventuell nedleggelse og på flere fordeler ved å beholde skolen.

Ulemper og utfordringer ved å legge ned Øvre Slettheia skole:

- Mindre trygghet og tilhørighet, og dårligere forutsetninger for sosialisering for elever og foreldre.
- Barnefamilier vil flytte på seg.
- Det kan føre til at færre foreldre velger Øvre Slettheia som barnehage.
- Elevene vil få en lang og utrygg skolevei.
- Man vil miste skolen som et naturlig møtested i nærmiljøet.
- Det kan føre til lavere engasjement fra foreldre omkring skole og fritidsaktiviteter.

Fordeler ved å beholde Øvre Slettheia skole:

- Det er en overrepresentasjon av elever med særskilte behov på Øvre Slettheia, og FAU mener disse elevene får bedre oppfølging i mindre klasser.
- Skolen har en fysisk utforming med åpne løsninger som tilrettelegger for å kunne skape gode læringsmiljøer.
- Fritidstilbud er lagt til skolen, og nærhet er gunstig ettersom mange foreldre i området ikke disponerer bil.
- Oppvekstsenteret gir en god ramme for en trygg og god overgang mellom barnehage og skole. Dette er særlig viktig for barn som har særskilte behov eller en sårbar hjemmesituasjon.

Foreldre ved Øvre Slettheia barnehage

- Foreldre savner en god plan for hvordan barna skal bli ivaretatt ved en eventuell nedleggelse.
- Det er uheldig at barna som har opplevd brakketilværelse i barnehagen, må fortsette med brakketilværelse også på Slettheia skole.
- Øvre Slettheia mangler gode naturlige møteplasser utenom skolen og barnehagen. Skolen utgjør en viktig arena der foreldre og barn møter andre foreldre og barn fra nærområdet, og tilbyr i tillegg flere fritidsaktiviteter. Flere omtaler skolen som «hjertet på Slettheia» (jf. rapport fra kunnskapsdepartementet 2020:07 *Erfaringer fra tre utsatte byområder*).
- Konseptet oppvekstsenter der barnehage og skole er samlet på samme sted bidrar til en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Dette vil bli svekket hvis skolen flyttes.
- Hvordan sikre tett og god oppfølging av barn og foresatte ved en eventuell flytting?
- Hvordan erstatte rollen skolen har i dag med å gi sårbare barn reell tilgang til fritidsmuligheter?
- Hvordan vil kommunen sikre et bydelsløft som motvirker at beboere opplever å være nedprioritert?
- Med bakgrunn i levekårsutfordringene på Øvre Slettheia – er det gjort en helhetsvurdering om hvorvidt bydelen tåler kutt?

Verneombud Øvre Slettheia skole

- Manglende informasjon i prosessen
- Blir alle ansatte automatisk overført til Nedre Slettheia skole?
- Ønsker at skolen består

Delta

- Det er negativt for boområdet å miste oppvekstsenteret. Innbyggerne er stolte av oppvekstsenteret, og det gir innbyggerne flere muligheter som aktiviteter på ettermiddagstid.
- Ansatte og barnehagebarn fortjener en barnehage med bygg og uteområder som legger til rette for lek og utvikling.
- Ansatte i barnehagen som har levd i brakker i fem år, opplever å ikke bli hørt og tatt på alvor, og trenger en avgjørelse på hvordan fremtiden blir.
- Skolen må være helt ferdigstilt, også uteområder, før barnehagen flyttes til skolebygget. Ansattes arbeidsforhold må være ivaretatt fra første dag.

8.2.2 Uttalelser som støtter en nedleggelse av ØSS eller vurderer fordeler og ulemper

Verneombud Øvre Slettheia barnehage

Har vurdert fordeler og ulemper ved å bygge skolen om til barnehage.

Fordeler:

- Større fagmiljø blant lærerne.

- Å gå i klasser med flere norskspråklige barn vil være positivt for barnas språkutvikling.

Ulemper:

- Lengre skolevei for elevene, men mange har lengre skolevei enn dette,
- Kan føre til mindre tilflytning av barnefamilier i fremtiden, noe som på sikt også vil føre til færre barn i barnehagen.
- Lærere har større muligheter til å gi elevene tett oppfølging når elevmassen er mindre.
- Mister nærhet i overgangen mellom barnehage og skole, og mulighet til felles bruk av uteområde, gymsal og fellesarealer.
- Mer krevende for foreldre å følge barn til skolen når skoleveien er lengre.
- Nærmiljøet vil savne en nærskole.

Ellers problematiseres braketilværelsen barnehagen har hatt over tid. Det har ført til usikkerhet og frustrasjon blant ansatte, som peker på dårlige arbeidsforhold for ansatte, dårlig fysisk læringsmiljø for barna, stadige omstillinger, manglende informasjon, usikkerhet om fremtiden, en opplevelse av at lovnader blir brutt og en opplevelse av å ikke bli verdsatt og prioritert av kommunen.

Høringssvaret som er omfattende er vedlagt saken, og kan leses i sin helhet.

Utdanningsforbundet Slettheia skole

Klubben uttaler seg om alt. 1, sammenslåing av skolene:

Fordeler:

- Vil jevne ut de uønskede forskjellene mellom de to boområdene.
- Stor fordel at alle elevene går sammen alle årene på barneskolen og lærer hverandre å kjenne så tidlig som mulig. Overgangen til 5. trinn er i dag preget av mye uro, konflikter og uønsket oppførsel når de to elevgruppene slås sammen.
- Bedre forutsetninger for å skape et godt læringsmiljø på alle trinn.
- Større mulighet for å øke foreldreengasjement fra foreldrene på Øvre Slettheia når elevene begynner på 1. trinn i stedet for på 5. trinn. Det har vært vanskelig å få foreldrene involvert etter overgang til Slettheia.
- Det faglige miljøet på Øvre Slettheia er for lite, og skolene vil stå mye sterkere sammen enn hver for seg.
- Mange elever som egentlig sokner til Øvre Slettheia skole, søker seg til Slettheia skole i dag.
- Elevtallet på Øvre Slettheia er etter klubbens vurdering såpass lavt at det ikke er grunnlag for videre skoledrift.

Ulemper/utfordringer:

- Lokalmiljøet på Øvre Slettheia mister en nærskole. Barnehage med møterom kan fylle behovet som et lokalt samlingspunkt
- Elevene fra Øvre Slettheia vil få en litt lengre skolevei.
- I en periode vil det bli brakkeløsning til Slettheia skole er nødvendig opprustet.
- Slettheia skole må oppgraderes, både for elever og ansatte.
- SFO må oppgraderes.
- Ansatte må involveres i alle prosesser.

FAU Slettheia skole

De har kommentert 2 alternativer; sammenslåing av skolene (alt.1) og videreføring av dagens struktur (alt.2).

Alt 1: Slå sammen skolene.

Fordeler:

- Færre dupliserte ressurser og dermed reduserte totale driftskostnader.
- En større skole kan tilby et bredere spekter av fag, fritidsaktiviteter og

- spesialiserte programmer. Med flere lærere kan det være lettere å bygge et sterkere fagmiljø og dele ekspertise. Mulighet for et bredere tilbud av rådgivere, spesialpedagoger og andre støttetjenester.
- Effektivisering vil frigjøre midler til skolebygg, utstyr og vedlikehold.
- Større sosial og kulturell diversitet vil være en berikelse for skolemiljøet og bidra til bedre integrering.
- Man kan bygge felles gruppetilhørighet fra 1. klasse.

Ulemper:

- FAU stiller spørsmål til om mindre skoler kanskje har sterkere samhold og tettere relasjoner?
- Skolevei og transport: Lengre skolevei og flere familier har ikke bil.
- Sammenslåingsprosessen kan skape uro og forstyrrelser i en periode, både for elever og ansatte.
- Kapasitet. Er en sammenslåing skalert for å kunne ta i mot flere elever ved utbygging av Fiskåtangen? Vil utbedring av skolebygg og skolegård kreve en ny reguleringsplan?
- Slettheia skole forblir i en overgangsfase brakkeskole.
- Nedleggelse av en nærskole kan ha betydelige negative effekter for et lokalsamfunn som Øvre Slettheia. Politikerne må lytte til dem som bor der.

Behov:

- Behov for lokale planer for fritidstilbud på Øvre Slettheia.
- Oppgradering av uteareal på Slettheia skole - må oppgraderes før sammenslåing
- Beskrive hvordan skal besparelser ved sammenslåing brukes for å styrke Slettheia skole tilstrekkelig.

Alt 2: Struktur som nå og gjenoppbygge barnehagen

Fordeler:

- Slettheia skole ute- og inneområder oppgraderes uten større bygningsmasse.
- Fritidstilbud må styrkes på Øvre og Nedre Slettheia, og kommunen må tilføre midler til dette.

Ulemper:

- Begge skolene vil fortsette å måtte forholde seg til en stram kommuneøkonomi.
- Fritt skolevalg vil forsterke utfordringer på Slettheia som område fordi flere ressurssterke foreldre velger Slettheia skole. Dette kan føre til et klasseskille mellom disse skolene.

Behov:

- Ettersom integrering forblir som i dag bør det legges bedre til rette for at 1.-4. klasse på Øvre Slettheia skole treffes oftere med elever på Slettheia.
- Fritidstilbudet må styrkes både på Øvre og Nedre Slettheia. Slettheia grendehus og idrettsarealer må vedlikeholdes eller oppgraderes, og kommunen må bevilge mer midler til organisasjoner som I.K. Våg m.fl.

Elever Øvre Slettheia skole;

Hva er bra med Øvre Slettheia skole:

- Nær hjemme og kort skolevei.
- Nær naturen og stort uteområde.
- Liten skole gjør det lett å finne fram og å bli kjent med folk.
- Stor grad av trivsel, vi lærer, jobber bra sammen, følger regler, hjelper hverandre og er snille med hverandre.

Hva er bra med Nedre Slettheia skole:

- Flere barn, flere venner og flere lærere.
- Mange har søsken på skolen og kjenner mange barn fra før.
- Stor gymsal, stort ute- og lekeområde, stor fotballbane, klatreløype, sandkasse og ronser.
- Vi får oppleve et nytt sted.

Utdanningsforbundet Øvre Slettheia skole

Fordeler og ulemper ved å bygge skolen om til barnehage.

Fordeler:

- Skole- og barnehagebygget kan brukes videre av nærmiljøet.
- Større fagmiljø og mer samlet kompetanse
- Klasser med flere norskspråklige.
- Flere barn gir større sosialt spillerom med flere potensielle relasjoner.
- Større miljø gir bedre muligheter til å jobbe med relasjoner og integrering.
- Mulighet til å bygge gruppetilhørighet og vennskap fra første trinn og man unngår skoleskifte mellom 4.-5. trinn.

Ulemper:

- Kan bli fraflytting av barnefamilier uten skole på Øvre Slettheia.
- Skolenedleggelse kan føre til at barnehagen får færre søkere.
- Lengre og mindre trygg skolevei
- Litt flere begrensninger på bruk av uteområdet ettersom barnehagen vil være innegjerdet i åpningstiden.
- Mister den tette overgangen mellom barnehage og skole som man har i dag.
- Mister kort skolevei.
- Lengre avstand til Nedre Slettheia kan medføre mindre kontakt mellom skole og foresatte.
- Kan føre til færre aktiviteter i nærmiljøet utenom skoletid ettersom skolebarna genererer aktiviteten.

8.3. Kommunedirektørens oppsummering og vurdering

Det er fremkommet mange gode og konstruktive innspill fra ansattes organisasjoner, foreldreutvalg og elever, samtidig som det kommer frem enkelte kritiske bemerkninger på faktagrunnlag, prosess og nedleggingsspørsmålet i sin helhet.

Ved en eventuell sammenslåing fremheves det at yngre elever kan gå på samme skole som eldre søsken i et større skolemiljø hvor det kan allerede fra 1. trinn kan utvikles gode relasjoner mellom elevene fra ulike bomiljø. Det nevnes at kontinuiteten i skolemiljøarbeidet blir lettere da overgangsfasen mellom 4. og 5. trinn bortfaller. Foresatte vil også få kontinuitet i sitt samarbeid seg imellom og med skolen. Elevene vil møte en større sosial og kulturell diversitet som kan virke positivt inn. Samtidig vil en sammenslåing føre til større fagmiljø. Det kan virke positivt både for ansatte og elever med tanke på tilpasset opplæring og annen tilrettelegging.

Fra de ansattes organisasjoner og verneombud er det fokus på å få ordnede fasiliteter, bygg og uteområder, samt ønskelig med mer involvering og informasjon om prosessene.

Det påpekes i enkelte uttalelser at en sammenslåing vil gi negative signaler om kommunens satsing på Øvre Slettheia som boområde i og med at de mister sin nærskole og de minste elevene vil få lenger skolevei, som igjen kan føre til mindre tilflytning av barnefamilier. Barnehagen peker på at gode samarbeidsrutiner og overgangsfasen mellom barnehage og skole vil kunne påvirkes negativt. Samtidig påpekes det at Oppvekstsenteret er en viktig miljøfaktor og en frykt for å miste dette.

Kommunedirektøren deler flere av synspunktene som er fremkommet i høringen, og er opptatt av tiltak som vil bøte ulempene dersom en sammenslåing vedtas. Gode prosesser som involverer ansatte, elever og foreldre er avgjørende dersom skolestrukturen endres. Kommunedirektøren registrerer bekymringene som særlig foreldre på Øvre Slettheia har om konsekvenser for nærmiljø og integrering. Tiltak for å styrke lokalmiljøet forventes bydelsmeldingen å ta opp og gi gode svar på. Når det gjelder integreringsspørsmålet, mener kommunedirektøren at en endring av skolestrukturen vil gi bedre forutsetninger enn nå.

Det er også viktig å få en endelig og rask avklaring av barnehagens framtid.

9.0 Areal- og bygningsmessige forhold

9.1 Øvre Slettheia

Tomteforhold (planstatus og eiendomsforhold)

Øvre Slettheia oppvekstsenter består av en barnehagetomt og et skolebygg med uteområde. Begge tomtene er regulert til offentlige formål / tjenesteyting i kommuneplanens arealdel.

Barnehagetomta har et samlet tomteareal (når barnehagen er revet) på 3,33 mål, mens skoletomten (markert i gult på kartet nedenfor) utgjør 5,65 mål. Selve uteområdet til skolen er ca. 3,5 mål. I tillegg kommer ballbaner og tilliggende grøntområder. Skoletomten er stor nok til dagens barnehagestørrelse og ev. en barnehage med flere barn enn i dag. Ved en ev. etablering av barnehage på skoletomten, kan hele barnehagetomten benyttes til andre formål.

Utearealet rundt skolen er opparbeidet på vest og i sør. På nordsiden ligger eksisterende barnehage og på østsiden er det veg- og parkeringsanlegg med varemottak og avfallsstasjon.

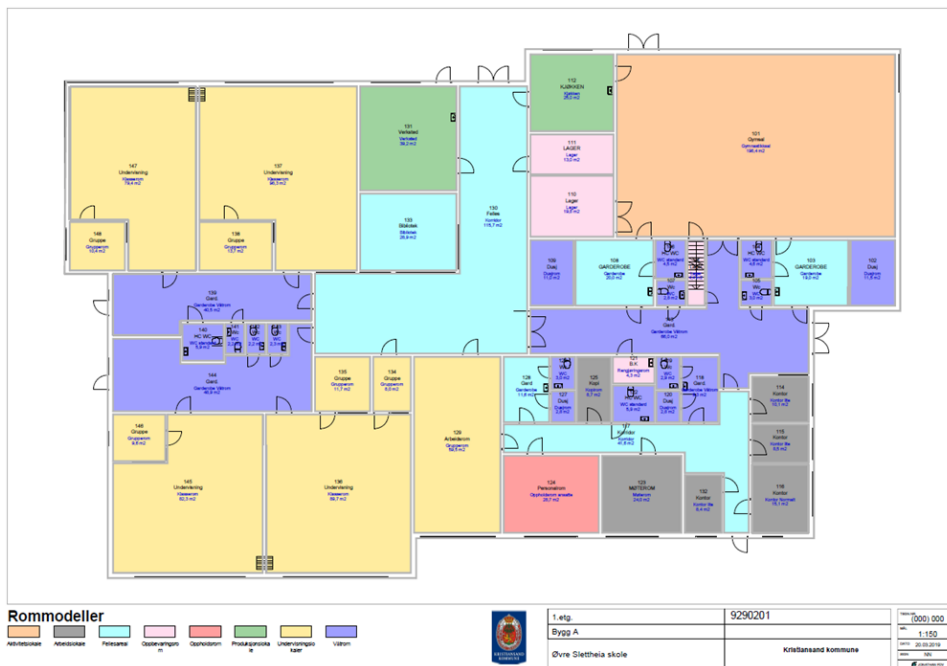
Skolen har tilgang til store opparbeidete idretts- og aktivitetsflater sør på tomten. Videre er det noe naturtomt på østsiden ved hovedinngang.

Det vil ikke være behov for reguleringsendring ved endret bruk til barnehage. Området brukes i dag som oppvekstsenter og barnehage er allerede en del av dette formålet.

Eksisterende skolebygning

ØSS ligger på ett plan med et samlet netto bygningsareal på 1 181 m² NTA. Bygget er utformet med tanke på skoledrift for de minste elevene – småtrinnet 1.-4. klasse – noe

som er gunstig med tanke på konvertering til en eventuell barnehage i fremtiden. Skolen har en hovedstruktur med fire store klasserom med tilhørende grupperom, samt verksted og bibliotek. Skolen har eget kjøkken, og et stort vrangleareal i hjertet av bygget.

Figur 2-2 Eksisterende planløsning på Øvre Slettheia skole

Skolen har desentraliserte innganger til elevene og det er egne innganger til gymsal og personal- og administrasjonen. Klasserommene kan åpnes opp gjennom foldevegger – noe som gjør at to baser kan bli ett felles storrrom. Bærende konstruksjoner i bygget er ført for det meste i tak – noe som gjør at store deler av arealene kan tilpasses framtidige behov.

Skoleanlegget er dimensjonert for 120 elever. Klasserommene har ulik størrelse, slik at skolen har mulighet til å ta imot varierte trinnstørrelser.

Personal- og administrasjonsfløyen har en funksjonell utforming – og plassering i anlegget.

Ombyggingspotensiale av ØSS til barnehage:

Norconsult vurderer at det er gode muligheter for å omgjøre ØSS til funksjonelle og moderne barnehagearealer. Bygget vurderes som elastisk og fleksibelt med tanke på funksjonene som kreves i et barnehagebygg. Det er desentraliserte inngangspartier, store åpne klasserom med bærekonstruksjoner i tak som enkelt kan ombygges til leke- og oppholdsareal. Det vurderes også som positivt at skolen har eget kjøkken – sentralt i bygget – som med enkle grep vil fungere som barnehagekjøkken. Deler av gymsalen kan godkjennes som leke- og oppholdsareal for barnehagen. Denne salen vil være tilgjengelig for hele barnehagen på dagtid – og blir et kvalitativt element som barnehagen kan spille på. I kombinasjon med gode utearealer har barnehagen muligheter for å utvikle en pedagogisk profil innen fysisk aktivitet, motorikk, lek og bevegelse.

Videre kan bibliotek og vranglearealer utvikles til andre temarom tilpasset barnehagens satsinger og pedagogiske profil.

Skisse til løsningsforslag:

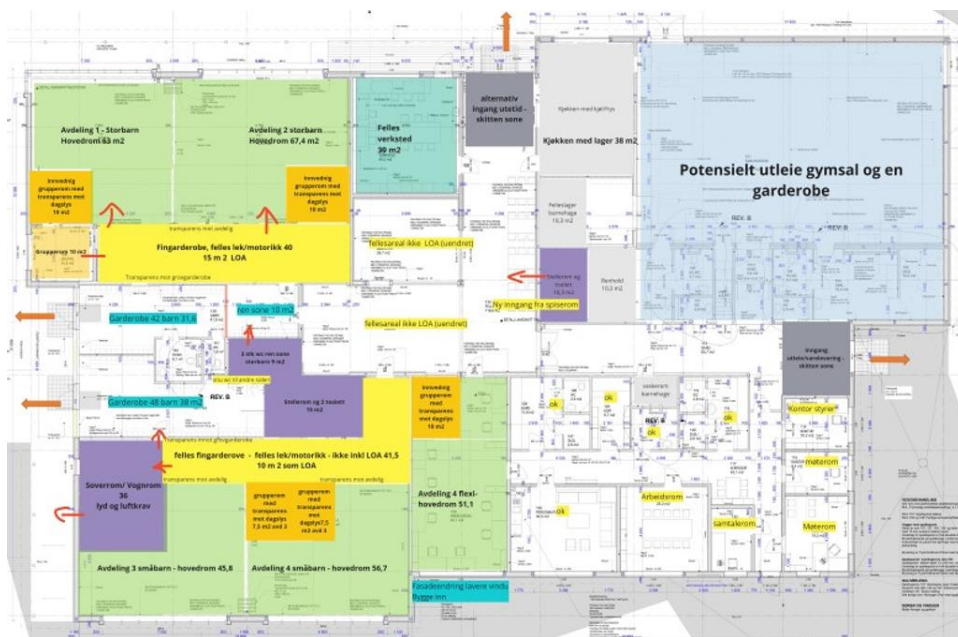
Forutsetninger

- Barnehagen dimensjoneres iht rom og funksjonsprogram (RFP) for den nye planlagte barnehagen på Øvre Slettheia. Prinsipper fra er tatt hensyn til så langt det er mulig utgangspunkt

- RFP beregner 946 m² NTA med ny barnehage tilknyttet skolen. Da er ikke trafikkareal medregnet.
- Alternativt program med Øvre Slettheia barnehage i skolens arealer benytter ca 1003m², da er 42 m² korridor i personalavdeling.
- 339 m² (hovedsakelig knyttet til gymsal) er ikke regnet med i som barnehageareal.
- Det er 461 m² leke- og oppholdsareal i forslaget.
- Toaletter i elevgarderobe må bygges om. Det må bygges 2 stellerom og ekstra toaletter
- Baserommene trenger mindre ombygging, for å til skille mellom ren og skitten sone i tilknytning til avdelingene, noen grupperom og sove/vognareal
- Det må gjøres fasadeendring i forbindelse med vognrom og rom 129.
- I tillegg må planlegges for transparens vha glass mellom grov og fingarderober, mellom fingarderober og avdelingsrom og i innvendige grupperom.
- Det må settes inn innsynsglass i alle toaletter og stellerom som barn bruker.
- Eksisterende foldevegger mellom basene må byttes ut med vegg med lydisolering. Det bør være innsynsmulighet mellom avdelingene.
- Kjøkkenet bør utvides for å få plass til lagring av traller m.m.
- Personalavdeling benyttes som den er.

Forslag planløsning

Figuren under angir en mulig måte å disponere funksjonene i barnehagen, og danner grunnlag for kostnadsanslaget senere i rapporten. Konkret løsning på basis av dette må utvikles i prosjekteringsfasen.

9.2 Slettheia skole

En overføring av alle elevene ved Øvre Slettheia oppvekstsenter vil gi et elevtallsgrunnlag ved «nye Slettheia skole» på rundt 340-350 elever i 2024. Skolens maksimale teoretiske kapasitet er vurdert til ca 350 elever. Skolen må derfor utvides for å ha kapasitet for fremtidig behov. Det vil gjelde både elev og personalarealer. Inntil en permanent utvidelse kan gjøres, må det etableres midlertidige løsninger for 4 mindre klassetrinn.

Skolen har tidligere blitt drevet helt opp mot og over sin maksimale skolekapasitet, spesielt på grunn av delingsproblematikk. Slettheia har hatt mange klasser på «vippen» og det har vært utfordringer knyttet til deling av elevene mellom naboskolene for å ikke sprengte kapasiteten.

Skolen har ellers behov for vedlikeholdsmessige og funksjonelle tiltak uavhengig av om den skal utvides eller ikke. I tillegg er dette en av få gjenstående skoler som har liten og uhensiktsmessig gymsal. Selv om skolen har et godt og allsidig uteområde, vil det være behov for opprustning.

Skoletomta er relativt stor og det ligger godt til rette for å kunne utvide skolen og likevel ha tilstrekkelig uteareal. Skolen ligger rett over Vågsbygd-tunnelen. I reguleringsplanen for aktuell veistrekning står det i reguleringsbestemmelsene at det ikke må gjøres tiltak som kommer i konflikt med veien/tunnelen. Bestemmelsen er vurdert til ikke å være begrensende for en skoleutvidelse.

9.3 Kommunedirektørens vurdering

ØSS er velegnet for ombygging til barnehageformål og vil kunne gi like gode eller bedre fysiske rammer enn ved å bygge ny barnehage. Skolebygningen er relativt ny og velholdt. Barnehagen vil da komme på en etasje, i motsetning til 2 etasjer, og få en bedre indre og ytre logistikk enn det planlagte barnehagebygget fordi det ikke trengs ta hensyn til skolebygningen og skoledriften. Tilgjengelig uteareal og tilgang på gymsal bli også vesentlig bedre.

Slettheia skole vil med noe tilbygg og ombygging være velegnet som en større skole enn i dag. Skolen har et påkrevd bygningsmessig vedlikeholds- og ombyggingsbehov som kan løses samtidig. Skolen har også stort behov for oppgradering av utearealene. Ombygging av skolen til barnehageformål vurderes derfor å kunne bidra til bedre fysiske rammer for barnehagen enn ved planlagt gjenoppbygging og vil bidra til å gi Slettheia skole en betydelig oppgradering.

I kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2024-27, er foreløpig lagt inn en avsetning på 42,5 mill kr i økonomiplanperioden til utvidelsestiltak på Slettheia skole. Dersom Bystyret vedtar innstillingen, vil det til neste rullering av økonomiplanen utarbeides en grundig behovsutredning, innarbeides midler til prosjektet og avklares fremdrift. Til ombyggingen av ØSS til barnehage er det avsatt 15 mill. kr i 2024, basert på skissene foran i kapitlet.

10.0 Økonomiske konsekvenser

Investering

I økonomiplan 2023-26 ble det lagt inn 69 mill. kr til gjenoppbygging av barnehagen. Alternativet med å bygge om skolen til barnehage er beregnet til 15 mill. kr

Selve skoleutvidelsen på Slettheia skole er foreløpig beregnet til mellom 50 og 69 mill. kr. avhengig av utvidelsesalternativ. Utvidelsen vil bestå av noen klasserom, nytt musikkrom og ny gymsal. I tillegg er det beregnet et rehabiliterings- og ombyggingsbehov, som bør løses samtidig med skoleutvidelsen på 91 mill. kr og oppgradering av uteområdet med ca 15 mill kr.

Barnehagedrift

En nedleggelse av skolen, og derved avvike oppvekstsenteret, har ingen påvirkning på barnehageøkonomien.

Skoledrift

En nedleggelse av skolen vil gi en direkte innsparing på skoledriften på ca 3,15 mill. kr/år. I tillegg må vil skolen, dersom den består, måtte subsidieres utover dette for å kunne drive forsvarlig. Anslagsvis med 1,5-2 mill. kr/år. I tillegg vil det frigjøres støtteressurser (PPT, skolehelsetjeneste) som kan omdisponeres til Slettheia skole eller andre skoler.

Samlet økonomisk effekt

Gjennom såkalt LCC-beregning, kan det fremstilles sammenligning av de årlige totale kostnadene ved de ulike alternativene.

Ved å ikke gjenoppbygge barnehagen gir det et noe mindre areal enn ved å bygge ny barnehage. Derfor blir årskostnadene når det gjelder investering og bygningsmessig drift noe lavere i det laveste utvidelsesalternativet enn ved å bygge ny barnehage.

Tabellen under viser årlige besparelser for de to utvidelsesalternativene sammenlignet med 0-alternivet:

LCC	Konsept 0	Konsept 1a	Konsept 2b
Investeringsbehov	180 175 000	175 405 000	193 805 000
Skoledrift	-	3 135 000	3 135 000
FDVU/Bygningsdrift	8 197 544	8 148 762	8 591 962
Rente-/kapitalkostnad	7 963 735	7 973 901	8 787 181
SUM ÅK	16 161 279	12 987 663	14 244 143

Differanse til Konsept 0	- 3 173 616	- 1 917 136
---------------------------------	--------------------	--------------------

Konsept 0: Gjenoppbygge barnehagen, rehabilitering og noe ombygging Slettheia skole

Konsept 1a: Ombygge ØSS til barnehage, utvide, ombygge og rehabiliterer Slettheia skole

Konsept 2b Ombygge ØSS til barnehage, større utvidelse, ombygge og rehabiliterer Slettheia skole

LCC-beregningen viser en mulig årlig besparelse på mellom 1,9 og 3,2 mill kr avhengig av utvidelsesalternativ.

Siden skolen må subsidieres utover tildelingsmodellen på 1,5-2 mill. kr, gir en nedleggelse økt lønnsomhet i forhold til disse beregningene. En nedleggelse vil imidlertid innebære en negativ korrigerende i inntektssystemet på 0,5 mill. kr.

I tillegg er det påløpt 5 mill. kr til prosjektering av ny barnehage. Kostnader ved midlertidige løsninger på Slettheia skole kommer også til fratrukk på årlig besparelse. Foreløpig er de årlige kostnadene beregnet til ca 850 000 kr i leie. I tillegg kommer etablerings- og avviklingskostnader. Dersom skolen er ferdig utvidet til 2028, vil de samlede kostnadene bli ca 5,5 mill. kr. Dette gir redusert årlig besparelse på ca 180.000 kr.

Når en tar hensyn til disse forholdene, forventes årlig besparelse å være mellom **3 og 4 mill. kr** ved å realisere alternativ til å gjenoppbygge barnehagen. Den største besparelsen vil ligge i skoledriften med reduserte kostnader til ledelse, administrasjon og SFO-ordning.

10.1 Kommunedirektørens vurdering

Kristiansand har en anstrengt skoleøkonomi, i hovedsak som følge av en kostbar skolestruktur. En nedleggelse av Øvre Slettheia skole vil gi en betydelig økonomisk effekt som kan omfordres til å styrke grunnskolevirksomheten ellers, slik opplegget i økonomiplan 2024-27 innebærer. I et levetidsperspektiv på minimum 30 år frigjøres mellom 90 og 120 mill. kr.

11.0 Barnehagens situasjon

Innledningsvis i saken er det gitt en beskrivelse av barnehagens historikk fra 2012. Barnehagen har hatt en vanskelig situasjon over lang tid med hensyn til fukt og råteskader, flytting og brakketilværelse. Ansatte har som følge av dette også hatt helseproblematikk. Gjenoppbyggingen av barnehagen har også blitt utsatt ved flere rullinger av økonomiplanen. Barnehageansatte og foreldre har derfor hatt forventninger til at den nye barnehagen som de har medvirket til å planlegge og som nå er satt på vent, eller at en ombygging av skolen til barnehageformål, blir realisert snarest. Kommunedirektøren er opptatt av en raskest mulig avklaring og realisering av barnehagen. Derfor fremmes denne saken uavhengig av skolebehovsplanen og bydelsmeldingen. Den foreslåtte løsningen vil innebære størst sikkerhet for en raskest mulig realisering av barnehagen – anslagsvis innen årsskiftet 2024/25.

12.0 Uttalelse fra rådene

Ungdommens Bystyre er bedt om å gi innspill i forbindelse med høringen. Det er ikke mottatt høringsinnspill. Saken vil derfor bli forelagt for dem i forkant av den politiske behandlingen slik av eventuell uttalelse kan følge saken.

13.0 Barn og unges interesser

Det vises til kapitlet om medvirkningsprosesser og ellers den faglige delen av utredningen. Det vil være en ulempe med noe lengre skolevei enn elevene har i dag. Det vil likevel være kortere eller tilsvarende som elever ved andre skoler har. Administrasjonen ser imidlertid ikke at sosioøkonomiske forhold eller elevenes bakgrunn er et særskilt grunnlag for at skolevei på mellom 1 og 2,4 km bør være en særlig ulempe.

Dagens situasjon med skoletilbud på Øvre Slettheia bidrar til trygge rammer og en god overgang fra barnehage til skole. Dersom elevene begynner på Slettheia skole fra 1. trinn vil det sannsynligvis være lettere å etablere og opprettholde vennskap når utvalget av mulige venner er større, barna vil få en overgang mindre i barneskolen og barna vil trolig få et bedre læringsutbytte og bedre hjelp fra støtteapparatet rundt skolen ettersom Slettheia skole har et større fagmiljø og en større og mer mangfoldig elevgruppe.

Ut fra en barns beste-vurdering (jf. FNs barnekonvensjon) mener kommunedirektøren barna på Øvre Slettheia i det lengre løp vil være bedre tjent med å starte på Slettheia skole fra 1. trinn.

14.0 Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

I forbindelse med innspillsprosessen i juni ble representanter fra lag og foreninger i området invitert og kunne gi innspill. Foreldrene ved FAU på ØSS og Slettheia skole har bidratt under denne prosessen og i forbindelse med høringen.

15.0 Klima- og miljøkonsekvenser

Det er ikke foretatt konkret beregning av klimakonsekvenser ved å legge ned skolen på Øvre Slettheia. Et noe mindre bygningsvolum dersom barnehagen ikke gjenoppbygges, vil ha en positiv effekt på klimaregnskapet. På grunn av at det er relativt korte avstander og at Slettheia skole ligger langs jobbreisevei for de fleste, forventes ikke en nedleggelse å bidra til vesentlig økt bilbruk.

16.0 HMS/Folkehelse

Forutsatt at elevene går til skolen vil en noe lengre skolevei enn i dag være positivt helsemessig. Skoleveien blir likevel ikke lang i forhold til situasjonen ellers på skolene i Kristiansand.

Begge løsninger gi gode fysiske arbeidsmiljø for ansatte og barn/elever på Øvre Slettheia oppvekstsenter. Det er imidlertid avgjørende viktig for arbeidsmiljøet at barnehagen raskest mulig får en permanent løsning. En ombygging av skolen til barnehageformål vil kunne gi en ferdigstillelse fra et halvt til ett år raskere enn om barnehagen skal gjenoppbygges.

For ansatte på ØSS vil det være belastende å legge ned arbeidsplassen. Det må derfor sikres gode medvirkende prosesser slik at dette gjøres på en opplevd god måte.

Slettheia skole vil med en utvidelse, ombygging og rehabilitering få vesentlig bedre arbeidsforhold for ansatte og elever. Dersom ikke ØSS legges ned, vil skolen ikke ha behov for utvidelse. Det vil innebære at rehabilitering vil skyves lengre ut i tid da investeringsmidlene vil gå til gjenoppbygging av barnehagen.

17.0 Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren mener det er klare fordeler ved å bygge om skolen til barnehage fremfor å bygge ny barnehage og beholde skoledriften på Øvre Slettheia som nå. De største fordelene vurderes å være:

- Klasser med en viss størrelse, med en mer variert sammensetning av elever, vil trolig ha en positiv effekt på elevers faglige og sosiale læring. Elevers mulighet til å etablere og opprettholde nære vennskap er større når utvalget av mulige venner er større.
- Elever fra Øvre Slettheia vil unngå skolebyttet mellom 4. og 5. trinn som kan være utfordrende både for elevers trivsel og for samarbeidet mellom skolen og foreldre.
- Større kapasitet i ledelsen og en større stab av lærere, fagarbeidere og assistenter vil bygge sterkere fagmiljø som vil øke skolens kapasitet til å samhandle godt med andre tjenester og bidra positivt til elevers faglige og sosiale læring.
- Når alle elever går på samme skole helt fra 1. trinn vil det trolig bidra til mindre segregering og et mer helhetlig nærmiljø.
- En nedleggelse av skolen gir betydelige økonomiske innsparinger som bedre kan anvendes til å styrke kvaliteten i klasserommet. Frigjorte investeringsmidler ved ikke å gjenoppbygge barnehagen kommer bydelen og Slettheia skole til gode.
- Støtteapparatet rundt skolen, særlig PPT og skolehelsetjenesten vil kunne frigjøre ressurser som kan bidra til å styrke andre skoler.

Ulempene ved en nedleggelse vurderes å være:

- Fordelene ved å ha oppvekstsenter bortfaller.
- Elevene får noe lengre skolevei.
- Slettheia skole får noen år med midlertidige løsninger
- Omstillingen ved en nedleggelse kan være krevende for de det angår

Siden gymsalen ikke ombygges, vil fortsatt denne sammen med barnehagen forbli en viktig ressurs og samlingspunkt for området. Bydelsmeldingen, som vil komme i 2024, forventes å komme med tiltak som kan bidra til å opprettholde og styrke det gode engasjementet i nærmiljøet. Det må sikres gode prosesser for å gjøre omstillingen for barn, ansatte og foreldre best mulig. Særlig viktig vil det være å involvere foreldrene godt slik at det gode engasjementet rundt skolen vi ser på Øvre Slettheia i dag kan videreføres på Slettheia skole. Midlertidige løsninger på Slettheia skole vil være nødvendig de første årene for å sikre at barnehagen kan flytte inn raskest mulig. Brakkeløsningene må ha god kvalitet og det må vurderes om det er de eldste fremfor de yngste elevene som skal ha tilhold der. Uansett vil elevene fra Øvre Slettheia og Slettheia blandes i klassene. Erfaringene fra det gode arbeidet oppvekstsenteret har gjort knyttet til overgang barnehage skole må videreføres i overgangen til Slettheia skole og utvides til også å gjelde overgangene fra andre barnehager i området.

Forslag til vedtak:

1. Øvre Slettheia skole bygges om til barnehage og skolen legges ned.
2. Elevene fra Øvre Slettheia får sitt skoletilbud fra 1. trinn på Slettheia skole.
3. Det etableres midlertidige løsninger på Slettheia skole i en overgangsperiode inntil en permanent utvidelse er gjort.
4. Ombygging til barnehageformål starter ved skoleslutt i 2024.
5. Elever, foreldre og ansatte involveres tidlig for å sikre gode prosesser i forbindelse med endringene.

18.0 Konsekvenser av vedtaket/plan for iverksetting

Dersom bystyret vedtar kommunedirektørens innstilling, blir tidsplanen for hovedaktivitetene slik:

- Januar 24 - Gjennomføre risikovurderinger på alle berørte enheter, herunder avklare alle hensyn i forhold til ansatte.
- Januar 2024 – plan for å sikre gode overganger for barn og ansatte med god involvering fra de berørte.
- Feb-juli 24 - Forberede og realisere midlertidige løsninger på Slettheia skole
- Des 23-juni 24 - Prosjektene ombygging av skolen til barnehage og kontrahere entreprenør.
- Juli-des 24 - Gjennomføre ombygging av barnehagen
- August 24 – Oppstart «Nye Slettheia skole»
- Til økonomiplan 2025-28 - Behovsutrede og innarbeide permanente tiltak på Slettheia skole
- Høsten 2024 – fremme bydelsmelding for området.
- Jan 25 – Avvikle barnehagedriften i brakker, innflytting i ombygde lokaler.

Dersom ikke kommunedirektørens innstilling vedtas, må det innarbeides ca. 70 mill. kr til å gjenoppbygge barnehagen. Foreliggende planer anses å være tilstrekkelig grunnlag for at en anbudsinvitasjon kan sendes ut rett etter årsskiftet 2023/24. Dersom dette skjer ved denne rulleringen, kan ny barnehage tidligst være ferdig høsten 2025.

Kilder:

Kunnskapsdepartementet (2017). *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen.* Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020

Lillejord et. al. (2021). *En skole for vår tid,* Sluttrapport fra ekspertgruppe for skolebidrag.

Meld. St. 28 (2022–2023). *Gode bysamfunn med små skilnader*

NOU 2020: 16 *Levekår i byer – Gode lokalsamfunn for alle*

Nordahl, T. (2022). *Skolestørrelse og sammenhenger med elevenes trivsel og læring,* rapport Senter for Praksisrettet Utdanningsforskning, Høgskolen i Innlandet

Cavicchia, Rebecca & Cucca, Roberta (B) (2020). (U) *Densification and School Segregation: The Case of Oslo.* (U) (I) *Urban Planning*, 5(3). (I) ECASS